

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	1/2 q buza egyenértéke
500 " "	" " " "
1000 " "	" " " "
2000 " "	" " " "
3000 " "	" " " "
4000 " "	" " " "
5000 " "	" " " "
6000 " "	" " " "
7000 " "	" " " "
8000 " "	" " " "
9000 " "	" " " "
10000 " "	" " " "
Résvénytársaságok, vállalatok	3 q buza egyenértéke
1 q buza egyenértéke	350,000 K.
Egyéb tagok részére évi tagdíj	6 pengő = 75,000 K.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Buday Barna főszerkesztő.
Szerkesztő: **Rothmeyer Imre**
Társ szerkesztő: **Rédly Gyula**
Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-n. 8. Telefon: József 51-08

Előfizetési árak:

OMGE-tagoknak:	Előfizetőknek:
Negyedévre 6 pengő 75,000 K.	Negyedévre 10 pengő 125,000 K.
Félévre " " 137,500 " "	Félévre " " 225,000 " "
Egészévre 20 " 250,000 " "	Egészévre 32 " 400,000 " "

Külföldre a fenti árak kétszerese
Előfizetési csak naptári negyedévekre fogadjunk el
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: József 99-38

TARTALOM:

- Gazdasági levél. (Csöndes László dr.)
- Ipari kartekek és a mezőgazdaság. II. (Havas Mór.)
- Új takarmánynövény: a szudáni fű. (Surányi János.)
- A tej és a lefűlőzött tej hatása a malac nevelésénél. (K-r.)
- A metélykór veszedelme. (F. L. dr.)
- Új rendeletek. (Törvény az országgyűlés felsőházáról.)
- Levelészekrény. (Csöndes László dr.)
- Nemzetközi baromfikiallítás.
- Vegyes közlemények.
- Tőzsde, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL

Felhívás

az ásvány-szénjogokkal bíró földtulajdonosokhoz.

Az OMGE igazgató-választmányának felkérésére egyrészt a közgazdasági szakosztály kiküldöttei, másrészt az ásványtulajdonosok, valamint a Magyar Bányászati és Kohóvállalatok Egyesületének kiküldöttei között hosszas és beható tárgyalások folytak a szén-terrárium függő ügyeinek megfelelő elintézéséről. A tárgyalások eddigi eredményeképpen egy tervezet készült el, amelynek rendelkezései felölelik mindazokat az elvi kérdéseket, amelyeknek szabályozása a szénbányavállalatok és a földtulajdonosok közötti jogviszonyok közmegnyugvásra való rendezése érdekében szükséges.

E tervezetre vonatkozó határozathozatal és elfogadása esetén annak aláírása céljából felkérem a szénjogokkal bíró földbirtokosokat arra, hogy személyesen vagy meghatalmazással igazolt megbízottjuk útján az 1926. évi nov. hó 30. napján d. e. 1/211 órakor az OMGE székházának tanácstermében megtartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

A tervezet Mutschenbacher Emil dr.-nál, az OMGE ügyvezető-igazgatójánál megtekinthető.

Hadik János gróf s. k.,
mint az OMGE közgazdasági szakosztályának és pénzügyi bizottságának elnöke.

Gazdasági levél.

Gondolatok időszerű kérdésekről.

Késő ősszel, csodálatos meleg, verőfényes tavaszi időben izzadó jószág húzza az őszi barázdát hasító ekét, a legelőkön künny van a gulya, könnyen öltözött munkások vágják a kukoricaszarát, a levegőben lepke, darázs röpköd. Középen érett epret találnak, a kertben nyílik az ibolya, hol itt, hol ott virággá pattan egy-egy siető alma- vagy szilvafaragó, de azért ökörnyal száll a levegőben s néha néha egy hideg lehelet borzongatja meg az embert.

Az egyszerű falusi gazda is kilép az őszi barázdá csillogó hasábjai közül s a hosszabbodó esteiken jobban ráér határan tul eső dolgokon is elmélkedni. Mintha az egész gazdasági, de az egész magyar élet is hasonlítana ehhez a rendkívüli időjáráshoz. Tele van a levegő tavaszi reményekkel, nagyvár-törő színes tervek felröppenő lepkéivel, mintha a s-moruru magyar ős, már igazán tavaszt várna s uem volna még előttünk egy hosszú, hideg, lemondásokat követelő, sok munkát kívánó tél, amelynek sikeres leküzdése után várhatjuk csak az igazi tavaszt.

Nagy érdeklődéssel olvastuk a „Köztelek”-ben Mezőssy Béla és Mayer János levélváltását s bár a miniszter ur meggyőző szám adatokkal cáfolta meg azt az állítást, hogy tárcája érdekében nem eléggé exponálná magát, a gazdák hangulata mintha mégis inkább Mezőssy érvelése felé hajlana, bár senki sem állíthatja azt, hogy a földművelésügyi miniszter ur nem dolgozna eleget, vagy kevés pénzt tudna tárcája számára kiharcolni.

Csak valahogy hiányzik az együttérzés a gazdaközönség és a miniszter ur között, árvának érzik a gazdák magukat, nincs meg az az önbizalmat adó tudat, hogy a gazdáknak minden igaz ügyben biztos háttvédők a földművelésügyi miniszter. Talán nem is a beruházások nagy összegében, hanem azok felosztásában van a hiba.

Lehet-e sürgősebb szükség egy agrárországban annál, hogy a mezőgazdasági akadémiák tanári és kísérletügyi intézmények vezetői kara olyan fizetést kapjon, hogy abból ne csak szerényen megéljen, de tudomány-szakában eredményesen munkálkodni is tudjon. Jelenlegi helyzetük alig haladja meg egy középiskolai tanárét, pedig ha a tudomány haladását csak nyomon követni akarják, sakkönyvekre és folyóiratokra el kellene költeni mai fizetésük nagyrészét. Nem szűnyeg egy agrárországra, hogy a mezőgazdasági érdekképviseleteknek kell felszólalniuk, hogy az akadémiák tanároknak tétessék lehetővé, hogy gazdatársadalmi mozgalmakban, kiállításokon stb. hivatalos kiküldetésükkel vehessenek részt s ne saját költségükön legyenek kénytelenek megjelenni?!

Hogyan tartsa meg az a főiskolai tanár az étellel, a gyakorlattal való kontaktusát, ha nem érintkezhetik a gazdaközönséggel minden mozgalmában. Jelenlegi fizetéséből pedig képtelen erre.

Ugyancsak az érdekképviseletek tettek egy felterjesztést a miniszterhez az akadémiák mellett létesítendő bakteriológiai intézetek felállítására végett, amely kérelmet az intenció helyességének elismerése mellett, fedezet hiányában elutasították, ugyanakkor, amikor Tihanyban 16 milliárd költséggel, egy biológiai állomás létesül. Ez mindenesetre nagyon szép és tanulságos intézmény lesz, de talán gyorsabban mutatkoznék a bakteriológiai állomások direkt haszna, amelyek csak egy állatjártvány időben való elfojtásával 100 milliókra menő nemzeti vagyont mentenének meg.

Agilis kultuszminiszterünk bölcs előrelátással, egyre-másra létesíti a külföldi magyar kollégiumokat, de sehol sem olvastuk, hogy gazdasági főiskolai tanárok — nem is szólvá főiskolát végzett ifjakról —

külföldi tanulmányutra küldetnének ki, pedig háboru előtt még segédtanár sem lehetett valaki e nélkül. Önkéntelenül az a gondolatunk támad, kár volt a nagy küzdelem azért, hogy a mezőgazdasági oktatás-ügy a földművelési tárca hatáskörében maradjon, mert a kultusz-tárca nál bőkezűbb és messzebbre látó dotációban részesülne. Igaz, hogy közép- és alsófokú mezőgazdasági iskolák céljaira majdnem 70 milliárdnyi összeg van a beruházások között felvéve, de valahogy úgy fest a mezőgazdasági oktatásügyünk, mint mikor egy hadseregnek a legénysége és csapat-tisztjei minden jöbában részesülnek, a vezérkarnak pedig nemcsak ellátása hiányos, hanem sem autó, sem telefon, vagy táviró — nem is szólvá repülőgépről — nem áll rendelkezésére.

Valószínű, hogy mindezeknek nem is a miniszter az oka, hanem a minisztérium, amely mintha elvesztette volna a kontaktust az étellel talán azért, mert a létszámapasztás folytán a jogászelem még jobban tulteng a szakérők rovására, mint a háboru előtt.

Az oktatásüggyel kapcsolatban kíváncsian várjuk az ujonnan létesített szakoktatási tanács javaslatait.

Elég sok oldalról megnyilvánult kívánság volt az akadémiák tanfolyamának egy évvel négy évre való felemelése, bár nem hiszem, hogy a gyakorlati gazdák körében ez nagy helyeslésre találja. Az akadémiák célja elméletileg jól képzett gyakorlati szakemberek nevelése kell hogy legyen, aki ennél többet akar: megtalálja szépen fejlődő közgazdasági egyetemünkön. Erre a célra pedig a három éves tanfolyam elegendő, melynek keretében nagyon szépen elférnének a még hiányzó és szükséges tárgyak s főképp a gyakorlatokon való intenzívebb foglalkoztatás s nem utolsó sorban a mai helyzetünkben kétszeresen fontos 1—2 világnyelv (angol, francia) tanítása, csak megfelelő számú tanerőről kellene gondoskodni.

Legfeljebb azt tartanám helyesnek, ha a legutolsó gyakorlati vizsga az akadémia elvégzése után teljesítendő egyévi gyakorlat után lenne lehető.

Ugyancsak az oktatásügy kapcsán meg kell emlékezni egy nemrégén Bysehl Ottó alezredes által felvetett életre való eszméről: a mezőgazdasági főiskolákkal kapcsolatban felállítandó lovagló- és hajtóiskolákról.

Nemesvérű lötenyésztesünk a legsúlyosabb gondokkal küzd, legjobb magánmeseink feloszlának, vagy erősen csökkentettek s amikor lötenyésztesünk lovaikért alig kapnak pénzt, a honvédelmi miniszter az amsterdami olimpiászra való előkészítés végett 10 drb. irlandi hátast hoz be 1 milliárd koronaért. Ugy látszik tehát, lovunk az Olimpiászra nem volt, bár nem hisszük, hogy hasonló áldozatkészség mellett ne lehetett volna magyar lovat találni, de ha így haladunk tovább, nemsokára lovasokat is importálni kell. Maroknyi hadseregünk nem képes a régi lovasgenerációhoz a szükséges utánpótlást szolgáltatni, de az egyetlen sarzsiló használat mellett lovasisztjeinknek nincs is a mód megadva a lovaglás elegendő fejlesztésére, az önkéntesi szolgálat megszűnésével pedig a ló iránt érdek-

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

Telefon: 107-34, 129-14, 129-15 V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. Sürgönycim: „MEGALÉR” Budapest

FIÓKOK:
SOPRON. Állatvásárpénztár, Sopron. Sürgönycim: Vásárpénztár Sopron.
WIEN. „MEGALÉR” Viehverwertungs Gesellschaft m. b. H. Wien, St. Marx.
Sürgönycim: „Megalér” Wien.

GAZDATÁRSADALMI INTÉZMÉNY!
MEGHÍVÁSRA SZAKÉRTŐNKET A HELYSZINRE KIKÜLDJÜK!

Foglalkozik: Szarvasmarha, sertés, juh, ló, továbbá öltött áru adás-vételével belföldön és külföldön, bismányi értékesítésével.
Állatállományok címzettek: Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest-Ferencváros-Marhavásártér, Sopron, Wien, St. Marx.
Sertésnél: Budapest-Ferencváros-Sertésvásártér, Sopron, Wien, St. Marx.
Hőszállományok és öltött áru: Budapest-Központi vásárcsarnok.

Mai számunk 12 oldal. **Ennek a számnak ára 5000 K.**

lódó középosztály fiai sem tökéletesíthetik lovagló-képességüket.
A gazdasztály volna hivatva arra, hogy kíségetse és pótolja a hadsereg ebbeli hiányát, nem csak azért, mert hivatásába legjobban beilleszthető s mert őseitől örökölt előszeretete fűzi a lóhoz, hanem nemzetvédelmi és gazdasági szempontból is, mert csak a lóspórtok erőteljesebb s az exkluzivitásból kilépő általánosabb kultiválása adhat új erőt hanyatló lötenyésztésünknek.

Jó példa lehet előttünk Németország, ahol majdnem minden járásnak megvan a „Reiterverein"-je, concoursja s Berlinben ma többen lovagolnak, mint a háború előtt.

Gazdasági szempontból is mennyivel jobb értékesítés volna elérhető jól belovagolt és behajtott lovakért, mint nyers csikókért.

Mindez legkönnyebben — s mint Bysehl nagyon helytállóan kimutatta, alig számottevő költséggel — megoldható lenne az akadémiák mellett felállítandó lovagló- és hajtóiskolák útján s azáltal, hogy egyetemi városainkban a főiskolai atletikai klubok a lovaglást is felvennék a gyakorlándó sportok közé.

De szükséges volna ez az állami menesek tisztikarának kiegészítésére szolgáló egyének kiképzésére is, mert nem hisszük, hogy az államilótenyésztés jelenlegi nagynevű vezetőjét kielégítene az a rendszer, amely csapattisztek áthelyezésével oldotta meg a szükséges utánpótlást.

Alig van nap, hogy egyik vagy másik újság hosszabb cikket ne hozna a létesítendő Duna-Tisza csatornáról, hol pro, hol kontra. Érdekes azonban, hogy a legtöbb szigorúan szakértőnek tekinthető cikkirő inkább ellene van, mint mellette s közvetlenül nem érdekelt gazdaszemmel nézve, nem is lehet mellette lenni. Miért fektessünk be bizonytalan jövedelmezőségű vállalatba 250 millió aranykoronát, mikor olyan számtalan feladat vár megoldásra, amely biztosan jövedelmez.

Gazdaságaink 3/4 része a lehetetlen utmizériakkal küzd. Új kereskedelemügyi miniszterünk ugyan programjába vette úthálózatunk nagyarányú kiépítését, de, sajnos, ez már sokszor volt kilitásba helyezve s egy-egy ilyen színes és tetszetős terv kedvéért, mint a Duna-Tisza csatorna, ismét elodázva. Nem szabad a gazdáknak elsekélyesedni hagyni az ügyet és nem lehet eleget hangsúlyozni, hogy gazdasági szempontból semmi sem olyan fontos és semmi sem hozza meg biztosabban — ha csak közvetve is — a befektetett tőke kamatját, mint az ország úthálózatának kiépítése.

Csak nem szabad ebben sem túlzásba esni s mint nemrégiben egyik cikkirő, külföldi mintára 12 m. széles utak építését követelni.

Inkább minél előbb 2000 km. hosszú 6 m. széles épített utat, mint pár év múlva 1000 km. 12 métereset. S ha már vizeinkre akarunk áldozni, igaz van Teleky Gyula grófnak, biztosítsuk előbb meglévő értékeinket s azután létesítsünk bizonytalan jövedelmezőségű új alkotásokat. A háború előtt a törvényhozás állami feladatnak nyilvánította a Rába szabályozását, erre 6 millió koronát meg is szavazott, de a háború a kivitelet megakadályozta. A Rába most 18,000 hold természet veszélyezteteti állandóan és árvizes esztendőkből 100 holdat kitevő prima termőföldet sodor el teljesen s csupán a közúti hidak biztosítása meghaladja évenként az 1 millió aranykorona költséget.

Általában nagyon megszívlelendő pénzügyminiszterünk ismételt figyelmeztetése a beruházandó hitelek óvatos igénybevételére. Dolgozni már kezdünk megtanulni, de takarékoskodni még nem tudunk, pedig munka, takarékoság és összetartás segíthet csak bennünket arra, hogy a hosszú, küzdelmes tél után nemcsak a mezőgazdaságra jöjjön meg az igazi tavasz, hanem szegény hazánkra is a feltámadás.
Péterfa.

Csöndes László dr.

Ipari kartelek és a mezőgazdaság.

II.

Magyar kartelek.

Az ipari kartelek kérdése a nemzeti gazdasági élet legfontosabb problémáinak egyike. Ha e kérdés magyarországi vonatkozásait helyesen akarjuk megítélni, a magyar ipari kartelek fejlődését és közgazdasági hatását kell tanulmányoznunk.

Alábbiakban öt magyar ipari kartelt ismertetünk; e kartelek mindegyike elsőrendű közszükségleti cikk termelését szabályozza.

a) A vaskartel.

A magyar vasiparnak előfeltételét a Kárpát-hegység vasérckészlete adta. Ez az iparunk kétezre éves multja tekinthet vissza. Már Ptolemaeus és Tacitus említik, hogy a Kárpátokon innen gall és germán népek vasipart üztek.

A legújabb korig a magyar vasipar az egyetlen ipar volt, amely a nagyipari jellegét magán viselte.

A mult század elején az egyes telepek csoportosultak. 1805-ben alakult a murányi, 1810-ben a rimai vasművek csoportja. 1875-ben létesült a felsőmagyarországi vasművek vasipari szövetezése, közös érdekei megvédése céljából.

1878-ban alakult Ausztriában a monarchia első kartelege: az osztrák sinkartel; 1881. évben létesült, mint az inség gyermeke, a magyar vaskartel és e kartellel párhuzamosan alakult ebben az évben több mint 30 vasműből és telepből a „Rimamurányi-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság”.

Az 1886. évben jött létre az első megállapodás az osztrák és magyar vaskartel közt. A Rimamurányi nem elégedett meg a kontingenssel, megvette a vaskartelhez nem tartozó Unio vas- és pléngyár R.-T.-ot, továbbá a tönk szélén álló, Hernádvölgyi vasipar R.-T.-ot. Ezek alapján kérte kontingensének jelentékeny emelését. Az osztrák vaskartel felmondta 1900-ban a közös kartelt; a Slég magyar vasművek viszont érvénytelennek jelentették ki a magyar vaskartelt.

Adáz harc következett. A magyar vasművek közül egyedül a Rimamurányi állta a harcot. Hogy milyen fegyverekkel élnek ilyenkor a küzdő felek, ennek illusztrálására felemlítjük, hogy az osztrák vaskartel a vas alapárát az osztrák fogyasztók részére 20, a magyar vevők részére pedig 14 koronában állapította meg.

Egy-két magyar vaskereskedő vett nagyobb mennyiségű vasgerendát az osztrák Alpina Vasmű R.-T.-tól 14 koronával, Budapestre szállítva. A vasküldeményeket a budapesti államón szivották és új fuvarlevéllel adták fel Wien-be. Itt aztán a kereskedők az osztrák vaskartelt saját produktumaikkal alaposan alákinálták.

A vasipar itt és a Lajtán túl vérzett. Az 1902. évben megújították egy a magyar, mint az osztrák vaskartelt és felfrissítették a közös vaskartelt, amely az 1917. évig fennállott.

A kartel alapszabályai értelmében a kartel célja volt a termelést és az eladást szabályozni, nehogy túltermelés és ennek folytán árronálás álljon be. Továbbá a kartel a fogyasztást kívánta emelni és az idegen versennyel felvenni a küzdelmet. Elyben kimondták, hogy minden egyes karteltagnak saját természetes fogyasztási piaca engedtsék át.

A belfogyasztást kontingentálták az utolsó három év átlagforgalma alapján. Ha a vevő ajánlatot kért olyan karteltagtól, akinek kerületébe az illető vevő nem tartozott, az ajánlattevő karteltag köteles volt a megállapított kartelárnál drágább ajánlatot tenni.

A magyar vasművek évente kivihettek Ausztriába 280, az osztrákok viszont Magyarországra 195 ezer q durva vasárut. E kontingens, ami a mennyiséget illeti, elég kedvező volt a magyar kartelre nézve, de nem úgy minőség tekintetében.

A vassodrony kivételével a vámkülföldre való kivitel szabaddá tették.

Végül megemlítendő, hogy a vaskartel részt vett nemzetközi vaskartel-megállapodásokban is.

A vaskartel árpolitikájának illusztrálására szolgáljanak az alábbi adatok:

A magyar rudvas ára, viszonyítva a német exportárhoz, a következően alakult:

Év	Magyarország ára koronákban	Németország ára koronákban
1900	20.75	23.57
1901	16.75	17.87
1905	21.75	15.00
1907	22.50	18.62
1910	22.00	14.98

Abban az arányban, amint a magyar vastermelés nem fődözte a belfogyasztást, érvényesült a vám és földrajzi fekvés védelme a magyar vasárakban.

A gazdaságos termelést illusztrálja a kiadásoknak aránya az összbételekhez (koefficiens); ez volt 1885-86-ban 43, 1912-13-ban 10.5%. Sulyos kritika tárgyává kell tennem azonban egyrészt a vasércekben, másrészt a vasárakban való magyar külkereskedelmi forgalmat. Ugyanis vasárakban való külkereskedelmi forgalmunk a következő képet mutatja:

Év	Behozatal vasércben millió q-ban	Kivitel millió q-ban
1891	0.26	3.02
1900	0.26	6.18
1910	0.79	7.17
1913	1.38	6.14
1925	1.23	0.23

Ezzel szemben külkereskedelmi forgalmunk vas- és acél- illetve vas- és acélárakban: a következő volt:

Év	Behozatal millió q	Kivitel millió q
1891	0.921	0.547
1900	1.204	2.285
1910	2.652	1.058
1913	3.857	0.936
1925	0.66	0.29

A magyar vasipar kivitele 1900. évig emelkedett, ebben az évben a kivitel sulya a behozatal sulyának majdnem kétszeresét tette ki. Azóta folytonosan romlott a mérleg, 1913-ban a vasbehozatal sulya és értéke a kivitelének több mint négyszeresét tette.

Sajnálattal kell tehát konstatálni, hogy sem az ország erdeiben rejlő kincsek, sem a magas vámok és vasuti kedvezmények nem voltak elegendők arra, hogy vasiparunkat kellően fejlesszék.

A vasércet nyers állapotban kellett kivinni, mert ha hazánkban feldolgozásra került volna, veszélyben lett volna a magyar vaskartel tagok kontingense s így a közös vaskartel fennállása.

b) Cukorkartel.

A termékeny magyar föld és kivált hazánk nagy latifundiumai adták meg a magyar cukoripar fejlődésének előfeltételét. A koncentrált üzemvitel, az iparág szervezett volta a q-kinti 4-6 koronás kiviteli prémiumok, a behozatali vám, a Máv. messzemenő kedvezményei fejlesztették nagyra ezt a fontos mezőgazdasági iparunkat.

A magyar cukoripar évszázados multja tekinthet vissza, de több mint hatvan évig az osztrák ipar tulsulya által elnyomott iparág volt.

Az 1888. évi XXIII. t.-e., amely a kész termékek megadóztatását és a nyílt kiviteli prémiumokat hozta be, felszabadította a magyar cukoripart az osztrák elnyomástól. Az 1888-89. termelési évben négy új gyár: a hatvani, szerencsi, mezőhegyesi és botfalusi kezdte meg működését, egy évvel később a selypi gyár.

A magyar cukortermelet örvendetes fejlődésével kapcsolatban a magyar gyárak versenye egymás

FORDSON-TRAKTOR

azonnal
szállítható
raktárunkból

Alapított: 1898.

MELIS és PINTÉR

Szombathely
a FORD MOTOR COMP.
autorizált képviselője.

ALFA

LAVAL separátorok, fejőgépek, tejszállító-kannák, hűtők,
bádógárak, tejgazdasági berendezések, takarmányfüllesztők.

ASTRA

tejgazdasági gépek, szénsavas hűtő-berendezések.

ALFA SEPARATOR R.-T., BUDAPEST, I., Csurgói-ut 15/a Telefon: J. 68-89

Városi üzlet: IX., Ráday-utca 12. szám. Telefon: József 52-57

közt, főleg pedig az osztrák versenytárral, igen élessé vált, cukorárak estek s az 1890-91. évben a nyerscukornak finomított cukorra való átalakítása veszteséggel járt. Egy magyar cukorgyár vezetőjének indítványára, 1891-ben létesült a monarchia közös cukorkartelje. Az utóbbi két évi fennállás után felbomlott, új harcok után 1895-ben magasabbrendű kartel alakulása következett.

A múlt század végén a magyar cukorkivitel már 13 millió métermázsát tett; a prémiumokkal kivitelt cukorral az angol gazda sertéseit hizlalta. A magyar fogyasztás, a magas kartelár és adó folytán a minimális volt. Ebben az időben kített a fejenkénti cukorfogyasztás Magyarországon 4, Ausztriában 6, Belgiumban 8-8, Franciaországban 10-6, Németországban 13-4, Angliában 38 kg.-ot.

Az angol gyarmatok és dominiumok panasszal fordultak az angol kormányhoz, hogy az anyországból nádenkrukát kisorsítja a prémiumok segítségével importált répacukor. Az angol kormány összehívta az 1903. évben a brüsseli cukorkonferenciát. A cukoregyezményhez hozzájáruló államok kötelezték magukat, hogy sem közvetlenül, sem közvetve nem adnak kiviteli cukorjutalmakat, azonban meg lehet engedni minden államnak, hogy belpiaca megóvása érdekében a bevindó cukor után 6 franknyi vámot, surtaxé-t szedhessen.

A brüsseli konferenciában résztvevő tanácsadói minőségben egy magyar cukorgyár vezetője. Működésének tulajdonították, hogy a brüsseli cukoregyezményben Magyarország mint önálló állam szerepelt. A magyar sajtó, megfélemlően informálva, kellően méltatta a magyar iparos működését; az osztrák sajtó sem hagyta jussát, ellentétes hangnembben verte a dobát. A hangulat izzó lett. A cukor kontingentálásáról szóló 1903. II. t. c.-et és a megfelelő osztrák törvényt a brüsseli cukorbizottság egyezményellenesen nyilvánította. Koronatanácsot is tartottak ez ügyben. Az 1906. évben Ausztriával megújított vám- és kereskedelmi szerződés rendezte az ügyet. Ez kimondta, hogy közbeeső surtaxe fejében szednek az osztrák és magyar cukorsereforgalomban 3-5 K.-s surtaxe-t, azonban Ausztria importálhat Magyarországra surtaxementesen 225, a magyar cukoripar pedig Ausztriába 50,000 q cukrot. A magyar cukoripar nem vette igénybe ezt a kiviteli kontingens-t; később megállapodtak, hogy az osztrák kiviteli kontingens csak 200,000 mm. legyen.

Vizsgáljuk most meg, milyen hatása volt a közbeeső vámnak a magyar cukorárakra, mennyiben szolgálta e váu a magyar közérdeket, sőt magát a cukorgyárak jól felfogott érdekét is.

Egy osztrák kartelértekezleten az ottani cukoripar képviselője beismerte, hogy az osztrák gyárak a cukorárak megállapításánál kihasználják az ugyanis csekély surtaxé-t és a földrajzi fekvést. Ez annyit jelent, hogy pl. a bécsi fogyasztó fizette az aüssigi világpiaci cukorárát, hozzáadva 6 fr. surtaxét és hozzájárulva az Aüssig, vagy Oderberg - wieni tört fuvar (bázisul szolgál a lundenburgi és troppai gyári ár). Ezeket az árakat közölte hetenkint a „Neue Freie Presse” szombati esti lapja, de egyúttal közölte a budapesti cukorárakat is. Az utóbbiak métermázsánként rendszerint 5 koronával voltak drágábbak a bécsiéknél (3-5 kor. közbeeső vám, 1 kor. utifuvar Wien-Budapest, 50 fil. különféle címén). A magyar vidék fizette a budapesti alapárt, hozzáadva a Budapest-ről vagy az osztrák-magyar határról a fogyasztási piacig esedékes fuvar.

Igy pl. a brassói cukorfogyasztó nagyjában a következőket fizette az ottani cukorárban: cukor világpiaci árát + 6 fr., surtaxét + fuvar határról Wien-ig + 3-50 kor. közbeeső surtaxét + 1-00 kor. vizifuvar Wien-Budapest + 0-50 kor.-t különféle címén + 7-37 kor. darabárfuvar Budapest-Brassó. Ezt az ármezsgállapítást szankcionálták a háboru alatt kiadott 3465. M. E. 1915. és 1102. M. E. 1917.

sz. miniszteri rendeletek is, amelyek az akkori cukorárakat maximálták. Sőt az utóbbi rendelet az időközben behozott 30%-os hadiadóval felemelt fuvardíjtételeket is hűsögesen vette figyelembe.

A közbeeső cukorvám tehát egyéb célt nem szolgált, mint azt, hogy a magyar fogyasztó nemcsak a brüsseli cukoregyezmény által megállapított 6 fr. cukorvámot rólta, le, hanem a közbeeső osztrák-magyar 3-5 koronás vámot is, hozzáadva még a tört fuvar is.

Fejetegetéseink során már rámutattunk arra, hogy a kartelek belföldi árképzésének határt szab a külföldi verseny, amennyiben a belföldi ár nem lehet magasabb az importparitásnál. Felvetődik a kérdés, hol volt a magyar közvetítő kereskedés, hogy nem szerezte be a cukrot, ahol legolcsóbban juthatott az aruhoz, tehát közvetlenül pl. Németországban?

Ez is megtörtént; egy bajor cég nagyobb mennyiségű cukrot hozott vizitun Budapestre, lefizette érte a 6 fr. surtaxét és lényegesen olcsóbb volt a magyar cukornál. Itt is segített a magyar cukoripar kartelje. Kapcsolatot létesített a közvetítő kereskedéssel. Különben azt tartották, hogy ha néhány száz vagon idegen cukor be is jön az országba, az még nem olyan kár, mintha a cukorkartel importparitásra lenne kénytelen leszállítani a cukorárakat.

A magyar közgazdaságnak ártott a magyar cukorkartel árpolitikája, mert sarcolt fizettetett az országgal az osztrák cukorkartelnek, amennyiben 200-250 ezer q osztrák cukrot Magyarországon métermázsánként 4-5 koronával drágábban értékesíthettek, mint Ausztriában, (tehát a megfordított dumping). Történt ez akkor, amikor a külföldre kivitelt magyar cukor mennyisége a belföldön fogyasztottnak több mint kétszerese volt.

De ez az árpolitika ártott a magyar cukoripar jól felfogott érdekének is.

Ugyanis a brüsseli konferencia után kedvezők voltak a cukorkonjunkturák; a magyar cukoripar dusan jövedelmezett. Ez a körülmény arra indította egy nagy intézet teljhatalmu vezérét, hogy rávesse magát cukorgyárak építésére. Versenyfutás keletkezett; 1903-ban 21, 1913-14-ben már 30 magyar cukorgyár volt. A konjunkturák megváltoztak; a belföldi magas árak nem fedezték a kivitelre való ráfizetést. A magyar cukoripar egyik vezető embere az 1913. év végén válságosnak jelezte a magyar cukoripar helyzetét; szükségesnek tartotta a cukorrépa átvételi árának mérséklését és messzemenő kedvezményeket a cukoriparunk részére.

Ma a magyar cukoripar helyzete a következő: Van 14 cukorgyár, egy nemrég épült. A gyárak termelési képességüknek csak egy részét képesek kihasználni. A feldolgozott répacukor mennyisége volt 1873/4. évben 0-98, 1883/4-ben 2-84, 1890/91-ben 7, 1900/05. évben átlag 18-57, 1913/14-ben 38-66, 1924/25. évben 14-3 millió q.

Az 1925/26. termelési évben belfogyasztásra került körülbelül 8200, kivitelre 6800 kocsrakomány (10 tonna). Ez az arány egészségesnek nem mondható, mert a cukortermelésben az egész világon nagy túlprodukciónak van és a nádenkuk termelése a háboru óta a répacukorával szemben ugrásszerűen emelkedett. Így például a cukor világtermeléséből esett a répacukorra 1913/14-ben 47%, 1917/18-ban 29%, 1919/20-ban 22%, 1925/26-ban már 33-7%.

A túlprodukción folytán a cukorárak mindenütt estek. A jelentékeny magyar cukorkivitel következménye, hogy a cukorkartel a beláratok túlmagasra szabja meg; kihasználja a jelentékeny 26 aranykoronás vámot (a régi 6 fr. surtaxéval szemben). A magyar gyárnak a belföldi cukorért átlagban kilogrammonként netto 8000, a kivitelre kerülőért körülbelül 5000 korona jut osztályrészül. Igaz, hogy a kincstár részesedése is elég jelentékeny, 5075 korona kilogrammonként. A magyar vasutak a cukortarifák megállapításánál szintén dumpingolnak.

Mindezekre vezethető vissza, hogy a cukorfogyasztás Magyarországon minimális emelkedést mutat fel és ez különösen szembeszökő a külföldi államok fejenkénti fogyasztásával szemben.

A magyar cukorfogyasztás kített évenként 1900. évben 4 kg.-ot, 1913-14. évben 9-7 kg.-ot, 1924-25-ben 10-2 kg.-ot. Ezzel szemben volt a fejenkénti évi fogyasztás az 1924-25. évben Németországban 22-4, Franciaországban 23-3, Ausztriában 26-3, Cseh-Szlovákiában 28-6, Angliában 39-5, Dániában 42-6 kg.

Igaz, hogy a cukorrépa s így a cukor termése nem állapítható meg, mint más gyár évi produkciója; a májusi esőnek és a kedvező napsugárnak tekintélyes szava van a cukorrépa termésének mennyiségében.

Tény azonban az, hogy cukoriparunk a fennálló viszonyok mellett csak akkor lesz egészséges, ha a belfogyasztás súlyaránya az exportéval szemben sokkalta nagyobb lesz. A belfogyasztást azonban, amint ezt a magyar cukorkartel ezévi jelentésében maga is elismeri, csak jelentékenyen olcsóbb árakkal emelhetjük. Az olcsó ár pedig nemcsak a kincstári illetékeknek, hanem a kartelhaszonnak is jelentékeny lezállítását tételezi fel.

Havas Mór.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS MÜTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

Uj takarmánynövény: a szudáni fű.

Az amerikai Egyesült Államok földművelésügyi kormányának kebelében működik egy osztály (Office of foreign seed and plant introduction), amelynek feladata, hogy növényeket gyűjtsön a föld legkülönbözőbb részeiben s azokkal az államok területén honosítási kísérleteket végezzen. Az osztály évéből kutató rajokat szervez, szakembereket utaztat és számontartja azokat a küldeményeket, amelyeket idegen országok tudományos intézetei vagy szakemberei juttatnak el az Egyesült Államokba. Ez intézmény az időről-időre kiadott katalógusok tanúsága szerint óriási munkát végez, olyant, amelyet igazán csak amerikai arányu anyagi támogatás tesz lehetővé.

Az amerikai farmerek azt tartják, hogy e növényhonosító intézmény egyik legnagyobb sikere a szudáni fű (Sudan grass) meghonosítása és elterjesztése s a szaksajtóban nem egy farmer emelt már szót arról, hogy Piper-nek, aki e növényt hosszas kutató utakon Szudánban felfedezte, az amerikai nép halálja jeléül szobrot emeltesse. Valóban alig van növény, amely az amerikai mezőgazdasági természetben olyan rohamos elterjedtségre tett volna szert, mint a szudáni fű, amelynek vetőmagja kis esomagban csak 1909-ben jutott be az Egyesült Államokba, 9 évvel később pedig az Egyesült Államokban termesztett szudáni fű termésének értéke a statisztikusok szerint már meghaladta a 10 millió dollárt.

A szudáni fű tulajdonképpen nem más, mint a nálunk, különösen Nagy-Magyarország déli részén vadon is előforduló s itt-ott természetett fenyérciroknak tarackot nem hajtó alakja. A szudáni fű tehát olyan rokonsági viszonyban van a fenyércirokkal, mint az egyéves fehér somkóró (az amerikaiak szerint Hubam here) a kétéves fehér somkóróval*). Ahogy az ame-

*) A fenyércirok neve a bonatikában Andropogon Sorghum halepensis, a szudáni fűé Andropogon Sorghum sudanensis. Amerikában Andropogon Sorghum sudanensis Piper; Amerikában a fenyércirokot is más, többféle botanikai néven emlegetik.

ENDA
GYÜMÖLCSFA CARBOLINEUM

ILYEN TERMÉSE LESZ
HA TÉLEN ENDAVAL PERMETEZ
VÉRTETÜ PAJZSTETÜ ÉS MINDEN
ÁTTELEŐ KÁRTEVŐ ELPUSZTUL

CHINOIN - UJPEST.

**MÉTELYKÖR
BIZTOS GYÓGYSZERE:**

DISTOL

CHINOIN - UJPEST

Futor

SZÉNSAVAS TAKARMÁNY-MÉSZ
A FEJLŐDÉS ELŐSEGÍTÉSÉRE.

CHINOIN - UJPEST.

**VÉRTETÜ
ELLEN**

MINDEN
SEBHELYET
MEGVÉD AZ

ALMOLA

CHINOIN - UJPEST

Vetéségi bagoly-pille ellen Arzola!

rikaiak az egyéves fehér somkórónak külön nevet adtak, úgy a fenyőcirkot is *Johnson-fűnek* (*Johnson grass*) nevezik *Johnson* ezredesről, aki Alabama államban fekvő birtokán ezt a növényt már 1840 körül nagyobb mértékben termesztette.

A fenyőcirkok kedvező viszonyok között, illetve megfelelő éghajlat alatt tarackos és évelő; általában a 38. szélességi fok az a határ, ameddig áttelel, attól északra rendszeresen kifagy. Nálunk tehát a Johnson-fű, illetve a fenyőcirkok nem telel át, de igenis áttelel az Egyesült Államok déli államaiban, ahol ennek következtében valóságos csapássá vált, veszedelmes gyommá, amelyet nehéz kiirtathatósága miatt a természetből igyekeznek mindenütt kiszorítani. Eppen a Johnson-fű könnyebb kiszoríthatósága végett kerestek az amerikaiak olyan növényt, amely hasonló hasznosíthatóságát fogva helyét elfoglalhatná s meg is találták ezt a növényt egy másik cirkofélében, a tarackot nem hajtó szudáni fűben.

Ugy a szudáni fű, mint a fenyőcirkok külsőre a teljes összetéveszthetőségig hasonlítanak egymáshoz; leveleik nem nagy számuak, keskenyek, vastag fehér főerekkel, meglehetősen durvák. Bugájuk laza, nyílt. Magjuknak megkülönböztetése is rendkívül nehéz, ami igen súlyos feladat elé állítja az amerikai vetőmagvizsgálatot és kereskedelmet, mert a szudáni fű magja a fenyőcirkokéval igen könnyen hamisítható.

E cirkofűvek kedvező viszonyok között körülbelül másfél méter magasságra nőnek meg. A takarmány mennyisége és minősége szempontjából legcélszerűbb azokat a bugahányás kezdetén kaszálni, amikor erős sarjút nevelnek, sőt a tarló a sarju levétele után, amely kedvező viszonyok között háromnegyed-egy méter magasságra is megnő, újból kihajt és kiadós őszi legelőt adhat. E cirkofűvek legeltetésénél is óvatossággal kell azonban eljárni, mert mint minden cirkoféle, fiatal korukban kéksavmérgezést okozhatnak, különösen szárazságban. Mérgező hatásuk azonban az amerikaiak állítása szerint sokkal kisebb, mint más egyéb cirkoké, pl. a nálunk itt-ott csalamádénak vetett cukorcirkoké.

A szudáni fűvet tehát eredetileg a Johnson-fű kiszorítására szánták a déli államokban. Kedvező tulajdonságai miatt azonban északibb vidékeken is megvetette lábát, s ma már az Egyesült-Államok területén majdnem mindenütt termesztik, főként szénanövénynek. Legalkalmasabbnak tartják a köles és mohar pótlására, mert ezeknél jóval nagyobb tömeget ad, gyorsan fejlődik s így tarlóba is vethető másodterményként. Sarjunevelő képességén kívül különös előnye nagy szárazságbirása, ezért Amerika száraz nyugatán is mindinkább terjed. Szénanyerés végett legáltalánosabban gabonaszórára vetik kat. holdankint körülbelül 15 kg. vetőmaggal, mert azt tapasztalták, hogy ilyen sűrűségű vetésnél a takarmány mennyisége és minősége a legmegfelelőbb.

Az Orsz. M. Kőr. Növénytermelési Kísérleti Állomás, amely hazánkban az elől említett amerikai intézmény hivatását is betölti, persze a rendelkezésére álló eszközökhöz képest erősen lekácsinyított formában, amerikai irodalmi adatok hatása alatt két éven át foglalkozott a cirkofűvekkel magyarországi kísérleti terén. E kis arányokban végzett természeti kísérletek célja csak az volt, hogy tájékozódást szerezzünk afelől, hogy a növények a mi viszonyaink között egyáltalán miképpen fejlődnek, hogy elegendő alapot szerezzünk e növényekkel esetleg végzendő, a gazdasági érték pontos tisztázását célzó országos jellegű kísérletek megindítására. E kísérletekhez szükséges fenyőcirkok-vetőmagot a hazai magkereskedelem révén, a szudáni fű magját pedig közvetlenül Amerikából szerezték be.

Anélkül, hogy részletes számadatokkal terhelném az olvasót, csak arról akarok itt röviden megemlékezni, hogy előzetes tájékoztató kísérletek, amelyekről részletes beszámoló a Kísérletügyi Közleményekben fog megjelenni, milyen eredményre vezettek.

Kitűnt mindenekelőtt az, hogy a mi viszonyaink között a fenyőcirkok és szudáni fű között fejlődésre, értékre alig van valamelyes különbség. A szudáni fű ugyan valamivel gyorsabban fejlődött és valamivel jobb termőképességet is árult el Magyarországon, mint a fenyőcirkok, ez a különbség azonban nem volt lényeges s lehet, hogy nem volt más, mint a különféle származási helyek által okozott akklimatizáció következménye. Fontos az a tapasztalat is, hogy a fenyőcirkok Magyarországon nem telel át, kifagyott és tarackot sem hajtott. Mindkét fűt igen gyorsan fejlődött, magasságuk egyes esetekben meghaladta a másfél métert s korán, körülbelül a kukoricával egyidőben vetve 80-90 cm. magasra nőtt s ennek lekasálása után még legelőt is adott; később, másodterménynek vetve pedig még egy kaszálható sarjút, vagy pedig jó legelőt adott. Termésük zölden és szárazon nemcsak sarjuval, de sarju nélkül is felülmúlt a kölesét és moharát, körülbelül ezekkel egyidőben értek is meg kasza alá. Kelésük gyors és erőteljes még szárazságban is. Bár a kísérlet mindkét éve általánosságban csapadékos jellegű volt s így a két növény szárazságbirása nem kerülhetett erős próba alá, azt mégis tapasztalhattuk, hogy a hosszabb-rövidebb ideig tartó, időleges szárazságot mindkét növény kitűnően bírta s az fejlődésükre nem hatott hátráltatóan. A takarmány izletességére nézve néhány tehénnel és lóval tettünk kísérletet s azt tapasztaltuk, hogy azok úgy a fenyőcirkot, mint a szudáni fűvet egyformán, úgy zölden, mint szárazon szívesen ették és maradék nélkül elfogyasztották.

E cirkofűvek mindenesetre a fehérjében szegény takarmányokhoz tartoznak; ezért, ha fejőstehének etetésére akarják azokat használni, Amerikában pillangósokkal, főként tehénborsóval és szójababbal keverten is szokták vetni, illetve természetien csapadékosabb és melegebb vidékeken. E cirkofűvek takarmányértékére vonatkozóan egyébként hazai adatot alig lehet találni, számszerűt pedig egyáltalán nem. Az eddigi tapasztalatok alapján mindenesetre módosításra szorulnak egyes olyan adatok, megállapítások, amelyek szerint a fenyőcirkok nálunk évelő volna és természetesen magjának rossz csírázó-képessége miatt sok bajjal járna. Másrészt jól lehet helyes a cirkofűveket, mint a fenyőcirkot is, takarmány- és gazdasági érték szempontjából a kukoricacsalámmal összehasonlítani, mert e cirkofűvek főként szénanövénynek s mint ilyenek első-sorban a kölessel és moharral hasonlíthatók össze.

Az elmondottak tanúságaként tulzást nélkül megállapítható tehát, hogy e cirkofűveknek a mi viszonyaink között is lehet gazdasági értékük; hogy ez az érték mekkora, milyen viszonyok között megokolt az, hogy ezek a növények a gazdasági természetben más növények mellett, vagy ezeket részben, vagy egészben pótlóan helyet foglaljanak, azt későbbi, lehetőleg nagyszámu gazdaságban végzendő kísérletek lesznek hivatva eldönteni. A dolog természete hozza magával azt, hogy e kísérletek első-sorban az Alföldön lesznek végzendők, hogy feleletet kaphassunk arra a legfontosabb kérdésre, hogy egy mint Amerikában, lehet-e nálunk is száraz viszonyok között e cirkofűvekkel a takarmánytermesztést fokozni és előbbre vinni.

Szurányi János.

A céltudatos és sikeres gyümölcstermesztés alapját képezi **Angyal Dezső: Gyümölcsismeret (Pomologia)** (524 oldal 160 ábra) című most megjelent szakműve. Ára 275.000 K "Patria" r.-t. könyvkiadása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

TAKARMÁNYOZÁS ÉS ÁLLATÉLETTAN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

A teljes és lefőlözött tej hatása a malacnevelésnél.

A ruhsdorfi sertéskísérleti állomás tudvalevőleg egyik legfontosabb feladatának tartotta annak a kérdésnek a tisztázását, hogy a husmalacokat megfelelő eredménnyel fel lehet-e nevelni tej etetés nélkül. Ezirányban végzett szabatos és megbízható kísérletei, valamint gyakorlati tapasztalatok igazolták azt a már széles körökben ismertté vált és elfogadott megállapítást, hogy megfelelő mennyiségű fehérjedús (lehetőleg állati eredetű fehérjét tartalmazó) takarmány etetése esetén egészen jól fel lehet nevelni a husmalacokat tej etetés nélkül is. Minthogy azonban a vitaminkérdésnek előtérbe nyomulása folytán felvetődött az a kérdés, hogy a tejszirhoz kötött A vitaminnal való tekintettel a teljes tej nem gyakorol-e mégis a fiatal sertések fejlődésére valamely különleges kedvező hatást, a ruhsdorfi sertéskísérleti állomás szűkebb körű kísérletekkel vizsgálta, hogy ennek a kérdésnek a megvilágítása és tisztázása érdekében egy külön kísérlet állíttson be, amelynek eredményéről az intézet igazgatója, Müller Károly és asszisztensei a *Deutsche Landwirtschaftliche Tierzucht* ezévi 40. számában számoltak be.

Az összehasonlító kísérletet két hasonló kora, átlag 21 kg. súlyu, ugyanazon anyáktól származó 10-10 malacból álló csoporttal végezték. A malacok 79% árpadarából, 15% hallisztból, 5% szárított sörészestől és 1% iszapolt krétából álló keveréket kaptak, amelyből naponként háromszor tetszésszerűt jóllakásig ehettek. Ezenkívül az egyik csoport naponként 1/2 liter teljes tejet, a másik csoport pedig 1/2 liter lefőlözött tejet kapott.

A 6 hétig tartott kísérlet eredménye az volt, hogy a teljes tejet evő malacok naponként átlag 464, a lefőlözött tejet evő malacok naponként 454 grammot gyarapodtak. A takarmányfogyasztás szintén csaknem teljesen egyező volt: naponként és drb.-kint átlag 1.75 kg. abrakkeverék; 1 kg. élősulygyarapodáshoz 3.78 kg. abrakkeverékre és 1.07 liter teljes tejre, illetve 3.85 kg. abrakkeverékre és 1.10 liter lefőlözött tejre volt szükség. Ezek szerint a teljes tej semmivel sem gyakorolt kedvezőbb hatást a malacok fejlődésére, mint a lefőlözött tej.

Ugyanakkor egy körülbelül hasonló súlyu és kora német nemesített malacocsoportot hasonló összetételű és mennyiségű takarmánnyal, de tej nélkül hizlaltak. Ezeknél ugyancsak 6 hét alatt a súlygyarapodás naponként és darabonként átlag 452 gramm volt, 1 kg. élősúlygyarapodás előidézéséhez pedig 4.07 kg. abrak kellett. E szerint sem a teljes, sem a lefőlözött tej etetése nem biztosított előnyöket, sőt a ruhsdorfi ábrakkal végzett számítás alapján (1 kilogramm abrak 0.24, 1 liter teljes tej 0.26 és 1 liter lefőlözött tej 0.12 márká) a legkedvezőbb pénzügyi eredményt a tejjel nem etetett csoport szolgáltatta, mert ennél 1 q súlygyarapodás 98 márkába került, míg a lefőlözött tejet evő csoportnál 105, a teljes tejes csoportnál pedig 118 márkába.

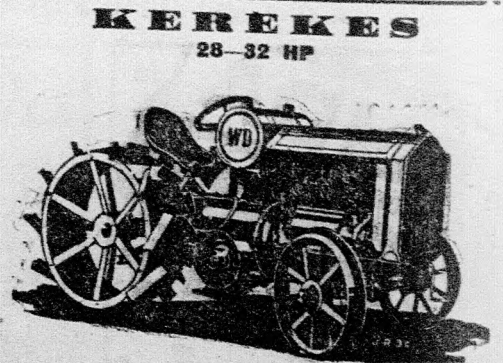
Ennek a meglepő eredménynek az elbírálásánál két szempontot kell figyelembe venni. Az egyik az, hogy az etetett tejadagok (napi 1/2 liter) érdemleges hatás kifejtésére kicsinyeknek látszanak, mert a daniai tapasztalatok szerint a legmegfelelőbb eredményt akkor értek el, ha a lefőlözött tej az abrak 2-3-szorosát tette ki. Minthogy pedig a napi átlagos fogyasztás a kísérlet folyamán 1.75 kilogramm

WD-TRAKTOROK

35 HP MOTOREKÉK 60 HP

WD-„HANOMAG“ legjobb német gyártmányú traktorok, **LÁNTALPAS** vagy **KEREKES** kivitelben és különböző légrészteljesítménnyel. Mindenkinél módjában áll gazdasága terjedelmének, terep- és talajviszonyainak a legjobban megfelelő gépet választani. — Érdeklődőknek legalkalmasabb traktorra költségmentesen tesszük ajánlatot, gazdaságuk üzemviszonyainak helyszíni megtekintése után. Kérjen árajánlatot! Állandó nagy raktár **WD**-gépekben és alkatrészekben!

„LIGO“ R.-T., BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 31. TELEFON: 184-II
Sürgőnycim: **LIGORT, BUDAPEST**

MAGO-MOBIL VILÁGHÍRÓ AGGREGÁTJAINKKAL meglevő **GAZDASÁGI KISVASUTJÁT MOTOROS-ÜZEMRE** átalakítjuk!

TEHERAUTÓK MOTOROS LOKOMOTIVOK SZÁNTÓGÉPEK, MOTOROK

TESSÉK ISMERTETÉST KÉRNİ TÁVIRATI CIM: 7833 **MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R.-T. DAIMAGPOCH, BUDAPEST** AUSTRO-DAIMLER-MÁR-PUCH TELEFON: 5-72 Budapesti országos elnöki központja: BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 8.

abrákverék volt, a 1/3 liter tej ettől a kívánatos határtól nagyon messze elmaradt. A másik figyelembe veendő szempont az, hogy az abrákverék már magában 20% fehérjedus értékes takarmányt tartalmazott, amely tej nélkül is biztosíthatja a malacok megfelelő fejlődését. Így emellett még tejnek is etetése alighanem fehérjepazarlással járt és a kívánatos hatását azért nem fejtette ki.

Érdemes volna nálunk — ahol sokkal olcsóbb lefőzött tej és turó áll rendelkezésre — ezt a kérdést tisztázni. A maijai béruradalomban Weiser István dr. és Bischitz Sándor által végzett kísérletek a lefőzött teje nézve már értékes adatokat szolgáltatottak, amelyek szerint a lefőzött tej etetése ugyan kedvező súlygyarapodást biztosít, de az anyagi eredmény kedvezőtlenebb, mintha a szűkséges fehérjét más állati eredetű abrákban adták. Érdekes volna azonban ezt a vizsgálódást a teljes teje is kiterjeszteni, mert számos olyan vidék van, ahol a jelenlegi értékesítési nehézségek mellett a teljes tej is figyelembe jöhet malactakarmánnyul. Természetesen ugy a teljes, mint a lefőzött tej csak fehérjeszegény abráktakarmány kiegészítésére szolgálhatnak. Az ismereteket ruhásdorfi kísérletből mi csak azt a következtetést vonhatjuk le, hogy ha a gyorsan fejlődő husmalacok nagy fehérjeszükséglete egyébként biztosítva van, akkor nem érdemes velük még teljes, vagy lefőzött tejet is etetni, legalább is nem a közölt kis mennyiségben.

K-r.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferenc dr.

A mételykór veszedelme.

A szarvasmarha- és juhállományunkat a mételykór veszedelme fenyegeti. Az ország különböző részeiből kapott értesülések szerint a betegség az ország egész területén nagy mértékben el van terjedve. Az erős fertőzés következtében a betegség előreláthatólag nagy károkat fog okozni, ha idejében nem veszik orvoslás alá a fertőzött állatokat. A tavaszi és nyári esős idő nagyon kedvezett a májmételylárva fejlődésének és a legelő állatok befertőzésének. A korai erős fertőzés következtében egyes helyeken már most jelentkeznek a mételykór súlyos esetei és az orvoslás elmulasztása folytán máris nagyobb számú elhullások fordulnak elő.

A mételykórról és gyógyításáról Marek József dr., az állatorvosi főiskola tanára, a Köztelek 1913. évi 87-dik, 1914. évi 17-dik és 1917. évi 14-dik számaiban írt ismertető közleményt, amelyből a gazdaságosság tájékoztatása végett közöljük a következőket:*)

A mételykór jobbra csak a juhok, kecskék, szarvasmarhák és bivalyok betegsége, de ritkán a sertésekben is előfordul. A mezei és erdei vadak közül a nyul, szarvas és őz szokott mételykóros lenni. Bizonyos vidékeken évről-évre előfordul, esős nyár és nagy vízáradások után azonban országos csapássá is lehet.

A közönségesen ismert és veszedelmes alakjában a betegség okozója a májmétely, 2-3 cm. hosszú, levélalakú, lapos féreg, amely a máj epeereiben gyakran sok száz, sőt ezernél is több példányban él és izgatásával, leginkább azonban vérszívással és mérgező anyagok termelésével, előidézi a mételykórt.

Minden egyes májmétely ezekre menő petét rak, amelyek az epével a bélbe és innen a bélürülékkel a szabadba jutnak. Belőlük a tavasz, a nyár és az őz folyamán vízben, vagy nedves helyen 3-6 hét

mulva csillagós lárva buvik ki, amely néhány óráig a vízben uszkál és ha eközben a kis mocsári csigára akad, annak testébe befurakodik és ivartalan uton további 6-10 hét alatt 150-300 lárva hoz létre. Ezek azután elhagyják a csiga testét, a vízben uszkálva, a víz színe közelében, a fűszálakhoz tapadnak és 2-3 milliméter hosszú, tojásalakú, fehér burokkal veszik magukat körül, kis részük azonban betokolva, a víz felületén uszkál. A betokolt lárvtól elrepett fűszálak azt a látszatot keltik, mintha fehér homokszemekkel volnának behintve. Fertőzőképes lárva kifejlődéséhez eszerint 2 1/2-4 hónap szükséges, tavasszal a legelőre kihajtott állatok által elsórt petékből tehát csak a nyár derekán, vagy az ősz elején lesznek fertőzőképes lárva, amelyek azután a takarmánnyal, vagy az ivóvízzel az állatok belébe kerülve, végül a májba eljutnak és ott 1 1/2-3 hónap alatt ivarérett példányokká fejlődnek.

A mételyek fejlődéséhez az elmondottak szerint nedvesség, meleg és a kis mocsári csiga jelenléte szükséges. Ha tehát a mételypeték tartósan száraz helyre kerültek, úgy nem kelhetnek ki belőlük lárva, de a nyirkos helyen kikelt lárva csakhamar elpusztulnak, ha rövidesen nem juthatnak vízbe, vagy nem akadnak a kis mocsári csigára.

A mételyes fertőződés rendszerint a legelés közben történik. Ebben a tekintetben mindig veszedelmes a nedves, mocsaras, turfás legelő, a fűvel benőtt árkok és lassan folyó patakok környéke. Esős nyár és vízáradások alkalmával ezeknek a helyeknek fertőzőtsége növekedik, egyben azonban a szárazabb években megkímélt területek is befertőződnek az odasodort mételypetékkal és lárvaikkal, nemkülönben az odavándorolt vagy sodort mocsári csigákkal. A tartós esőzések és áradások azért is növelik a legelők veszedelmességét, mert a talajvíz magaságának ilyenkor gyakori változása bekövetkeztében a különböző időben betokoló lárva a legelő fűveit egész hosszúságukban ellepik, a legelő állatok ennél fogva egy-egy harapás fűvel is sok lárva esznek meg. Erős fertőzések szárazabb években a tavasz végére és főleg az őszre, az évek aránylag csapadékosabb két szakára esnek, esős években azonban a legeltetés egész ideje alatt lehetségesek.

Állított állatok fertőződése szintén lehetséges nedves helyeken kaszált friss fűvel, esetleg a hosszú ideig víz alatt álló földeken termelt más zöldtakarmánnyal. A széna közvetítte fertőzés ellenben ritka és nem is szokott súlyos lenni, mert a rétek kaszálása és a szénaetetés megkezdése között rendszerint 2-2 1/2 hónap mulik el, amely idő alatt a szénában metálan lévő mételylárva többnyire és legnagyobb-részt elpusztulnak.

A mételykór jelei többnyire az ősz folyamán és a tél elején kezdenek mutatkozni és bágyadtságban, az étvágy szeszélyességében, meg-megújuló hasmenésben, soványodásban nyilvánulnak. Később a szőr bágyadt fénysége juhokon a gyapjú meglazulása és csomókban kihullása, a szempillák belső hártájának sápadtsága és sárgásba játszó színéről is fölismerhető. Végül különösen a juhokon, vizenyős duzzanatok keletkeznek (toroktájék megduzzadását, népiesen szakálnak, vagy tokának mondják). A szakszerű betegvizsgálat szarvasmarhákban gyakran a máj egyidejű megnagyobbodását is megállapíthatja. Ezek a tünetek majdnem egészen határozottan jelzik ugyan a mételykórt, ha olyan állatok betegednek meg tömegesen, amelyek nedves vadvízes legelőre jártak, a bántalom határozott fölismerése az állat életében azonban csupán a bélürülékben a mételypetéknél nagyítóval való kimutatása alapján lehetséges.

A nem súlyosan fertőzött állatok kibírják a bajt a tavasz beálltáig és azután a legelőn többé-ke-

vésbé, vagy egészen is magukhoz térnek, de közben a legelőt újból befertőzik. Erősen fertőzött állatok teljesen leromlanak és végül elhullanak. Az ilyen, vagy a betegség késői szakában levő állatok szervei vértelenek, husuk halavány és vizenyős, testük üregeiben majdnem viztisza savót lehet találni, májuk felületén az epeerek mint vastag, fehér zsinegek, kiemelkednek, a máj pedig jóval nagyobb, vagy ellenkezőleg zsugorodott, kemény, dudoros és az epehólyagban, valamint az epeerekben nagyon sok májmétely van.

Marek tanárnak itt közölt ismertetése minden tekintetben tájékoztató a mételykór fertőzés módjáról és a betegség kórképéről.

Tekintettel arra, hogy folyó évben a korai erős fertőzés következtében a szokott időnél korábban és tömegesen jelentkeztek a mételykór súlyos esetei, ez a körülmény figyelemztetésül szolgál arra, hogy a következő hónapokban súlyos mételykórjárvánnyal kell megküzdünk. Ahol tehát a mételykór jelentkezik, nemszabad késni az orvosi kezeléssel, nem szabad megvárni, míg a betegség súlyosbodik és a beteg állatok leromlanak, hanem a betegség megállapítása után azonnal kezelés alá kell venni a fertőzött egész szarvasmarha- vagy juhállományt. Mire a beteg állatok erősen leromlanak, már olyan súlyos májgyulladás fejlődik ki, hogy az állat felgyógyulásához nem sok a remény. Ilyenkor szarvasmarhákna hiábavaló a költséges orvosi kezelés. Juhok és kecskék gyógyítása azonban a betegség előhaladtabb szakában is eredményes lehet. A distol a mételyeket öli meg és nem a mételyek által okozott májgyuladást gyógyítja.

A fertőzött állatállományban nemcsak a beteg állatokat kell kezelés alá venni, hanem a legelőre járt összes állatokat, mert a látszólag egészséges állatok állapota a tél folyamán súlyosbodhatik, de ha ki is bírják tavaszig, a legelőre való kihajtáskor a legelőt újból fertőzik.

A mételykór gyógyítására biztos szer a Marek József tanár által feltalált distol, amelynek gyógyító hatását az ő alapvető kísérletei óta már számos külföldi szakember is igazolta. Minthogy azonban a szer adagja az állatok testsúlya szerint meg van állapítva, az adagokat pontosan kell alkalmazni, mert ha takarékosabból vagy más okból a megállapított mennyiségnél kevesebbet adnak az állatnak, az nem öli el a mételyeket s így nem értük el a kívánt eredményt.

Az állatok mételykór elleni orvoslását leghelyesebb állatorvosra bízni. A kezelés megkezdése előtt ugyanis kétségtelenül meg kell állapítani, hogy az állatok megbetegedését tényleg mételyek okozzák, ami legbiztosabban a bélsár mikroszkópos vizsgálataival lehetséges és hogy nem forog-e fenn a mételyek mellett más betegség is, amely a mételyek előlése ellenére az állatot esetleg elpusztítja. Ezenkívül fontos az is, hogy a gyógyszert úgy adják be, hogy azt az állatok lenyeljék. Ezt azért hozom fel, mert volt rá eset, hogy a distol azért nem fejthetett ki hatást, mert megfelelő gyakorlatot hiányzott az állat szájába, hogy az nem nyelte le, hanem kilökte.

Nagy akadálya a distollal való kezelésnek az, hogy drága. Egy juh kétszeri kezeléséhez például 30-35 kg. testsúlyig 5 gr., 35-45 kg. testsúlyig 6 gr., 45-50 kg. testsúlyig 7 gr.; egy szarvasmarha négyeszeri kezeléséhez 270-320 kg. testsúlyig 36 gr., 320-370 kg. testsúlyig 42 gr., 370-420 kg. testsúlyig 48 gr., 420-470 kg. testsúlyig 54 gr., 470-520 kg. testsúlyig 60 gr. distol szükséges. A szer ára a gyárból beszerelve grammonként 4250 K., nagyobb vételnél (1 kg.-on felüli mennyiségűnél) grammonként 4000 K., gyógyszertárakból beszerelve azonban grammonként 6300 K., vagyis közel 50%-kal

*) Részletesebben I. Hutya és Marek: Állatorvosi Beteggyógyászat. 2 kötet. Budapest, 1923. és 1924.

Szür

valódi erdélyi mőposztóból világos szürke vagy sötétszürke színben:

Gazdasági szür, esővédő 620.000 K

pszuklával Kocsis-szür, piros, kék, fekete, zöldszínű két himzéssel 950.000 K

egész dus két himzéssel 1.050.000 K

Fehér kocsis-szür 1.300.000 K

Kocsis esőköpeny

fekete vízmentes gumiszövetből kámszával 490.000 K

Inas- és vadászöltöny

szürke posztóból, zöld gallér és kézzel, nadrágon lampasz 1.000.000 K

szal, sacco szabás 800.000 K

blouse szabás 800.000 K

Igáslópokróc (montan)

szürke színben, 220.000 K-tól

kék csikkal 220.000 K-tól

Szalmaszák, 55.000 és 80.000 K

Kocsiskalap, kesztyű, kocsitakarók!

Áraink luxus- és forgalmi adóval együtt értendők!

Igás és parádés lótakaró, lópokróc óriási választékban. Kérjen ingyen és bérmentve árjegyzéket!

Culmann
ESTÁRIA

RAKÓCZI ÚT 16

Zsinóros kocsisdolmány

fekete zsinórozással, nikkelt gombokkal, szürke posztóból 1.000.000 K

színes posztóból 1.400.000 K

Atfűöltöny, fekete, lapos zsinórozással, nikkelt olta- és rózsával 1.000.000 K

szürke posztóból 1.400.000 K

kék posztóból 1.400.000 K

Diszoldmányöltöny

fekete zsinórozással és sujtással, nikkelt gombokkal, sötétkék, busavirágkék, szürke, bordó-vörös, sötétzöld színű posztóból.

Rövid kocsisbunda

fekete zsinórozással, nikkelt gombokkal, fehér bárányszőrrel, fekete prémezéssel szürke posztóból 1.600.000 K

színes posztóból 1.950.000 K

Hosszu kocsisbunda

fekete zsinórozással, kitűnő posztóból, nikkelt gombokkal, végig fehér bárányszőrrel, fekete prémezéssel 2.800.000 K-tól

Áraink luxus- és forgalmi adóval együtt értendők!

több! Ezek szerint a gyárból beszerezve pl. egy 30-35 kg-os juh részére szükséges 5 gr. distol ára 20,000-21,500 K., gyógyszerértékből beszerezve ellenben 31,500 K. Egy 370-420 kg. szarvasmarha részére szükséges 48 gr. distol ára a gyárból beszerezve 192,000-204,000 K., gyógyszerértékből beszerezve pedig 302,400 K. Ehhez jön még az állatorvosi költség. Ugy értesültünk, hogy a földművelésiügyi miniszter tárgyalásokat indított meg azért, hogy a gazdaközönség a lehető legolcsóbb áron juthasson a distolhoz s hogy a gyógyszer drágasága miatt ne menjenek kiszámíthatatlan értékek veszendőbe. A tárgyalások eredményéről rövid időn belül értesíteni fogjuk a gazdaközönséget. F. L. dr.

Uj rendeletek.

(Törvény az országgyűlés felsőházáról. — Ásványolaj-szabadraktárak. — Decembéri buzakamat-egyenérték. — Házbérbevételek beadása.)

Törvény az országgyűlés felsőházáról.

Mint f. évi XXII. t.-c. f. hó 15-én hirdettetett ki az országgyűlés felsőházáról szóló törvény, amely kimondja, hogy az ősi alkotmányosság szellemében ismét felújítjuk az országgyűlés két táblás rendszerét s az alsóház ezután ismét képviselőháznak fog nevezetűni, amely mellé az a törvény felsőházat szervez. A felsőház tagja csak magyar állampolgár lehet, aki méltóság, vagy hivatal alapján, vagy választás, kinevezés alapján szerzi meg a felsőházi tagságot. Nem lehet a felsőház tagja, aki országgyűlési képviselővé meg nem választható s aki a törvényhozás nyelvére vonatkozó törvényes szabályoknak nem tud megfelelni. Méltóságuk vagy hivataluk alapján tagjai a felsőháznak az országzászlósa, a két koronaőr, a kuria elnöke és másodelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke és másodelnöke, a budapesti királyi ítélőtábla elnöke, a koronaügyész, a honvédség főparancsnoka és a Magyar Nemzeti Bank elnöke, továbbá a vallásfelekezeteknek a törvényben felsorolt egyházi nagyjai, illetőleg képviselői. Választott tagjai a felsőháznak az örökös főrendiházi tagság jogával felruházott főnemesi családok választásra jogosult tagjai által megválasztott tag, továbbá a vármegyei és városi törvényhatóságok, valamint a törvényvel létesített gazdasági érdekképviseleti szervezeteknek a törvényben felsorolt tudományos, művészeti és köznevelési intézeteknek választott tudományos, művészeti és köznevelési tagjai. A felsőház tagjává megválasztani, aki életének 35-ik évét betöltötte.

Nagy hiányossága a törvénynek, hogy 19. §-a, amely a felsőházba tagokat választani hivatott érdekképviseleti szervezeteket sorolja fel, nem említi a közeli évszázados múltra visszatekintő s a magyar gazdaságszolgálat minden rétegét képviselő, Széchenyi István alapította Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hanem csupán az Országos Mezőgazdasági Kamarának adhat tag választásra jogot rendes tagjai sorából s ezenkívül még a három gazdasági akadémiának ad együttesen egy tag, továbbá a Budapesti Közgazdaságtudományi Karnak és az Állatorvosi Főiskolának szintén egy-egy tag választására jogot. Az ország agrárjellegű gazdasági és mezőgazdasági érdekképviseleti szervelete ne kapjon hivatalból helyet és képviseletet, ez olyan súlyos sérelme nemcsak egyesületünknek, hanem az egész agrártársadalomnak is, amelyet az OMGE minden erővel igyekezett a törvényjavaslat nemzetgyűlési tárgyalása során, amde, sajnos, sikertelenül orvosolni s amelyet semmi esetre sem hagyhatunk szó nélkül.

Kinevezés alapján tagjai a felsőháznak azok a magyar állampolgárok, akiket az államfő a kormány előterjesztésére élethossziglan tagokul kinevez. Ezek száma a 40-et meg nem haladhatja és kinevezésüknél különös figyelemmel kell lenni arra, hogy a felsőházzal törvényben alapított országos szervezet hiányában, vagy egyéb okból nem képviselt fontosabb élethivatások lehetőség szerint legalább egy-egy taggal képviselve legyenek.

A törvény ezután részletesen szabályozza a felsőházi tagság megszűnését, második fejezetében pontosan körülírja a felsőház jogkört és belső szervezetére vonatkozó rendelkezéseket, míg a harmadik fejezet átmeneti intézkedéseket tartalmaz.

A hivatalos lap november 17-i számában megjelent az országgyűlési képviselőválasztásokat december 8-17. napjaira kitűző belügyminiszteri rendelettel egyidejűleg közzétett másik rendelet a felsőházi tagok választásának határidejéről 1927. évi január hó 3-10. napjait jelöli meg.

A hivatalos lap vasárnapi, f. hó 21-i számában megjelent 10,182. M. E. számú kormányrendelet intézkedik a felsőházi tagok között az érdekcsoportok aránylagos képviselőinek biztosítása tárgyában. A felsőházi törvény ugyanis, miután 19. §-ában felsorolja a felsőházba tagokat választó gazdasági és kulturális szervezeteket és intézményeket, egyúttal kimondja, hogy ezeknek a szervezeteknek és intézményeknek oly módon kell a felsőházi tagokat választaniuk, hogy a kebelükben lévő szakok és érdekcsoportok, a területi megoszlást is figyelembevéve, aránylagos, illetőleg váltakozó képviselőkhöz jussanak.

Ennek biztosítása céljából a most ismertetett kormányrendelet első szakasza az Országos Mezőgazdasági Kamara képviselőinek választását szabályozza. Az Országos Mezőgazdasági Kamara a felsőházi törvény 19. és 20. §-ai értelmében közgyűlésén rendes tagjai sorából hat felsőházi tagot választ. Ezeket a felsőházi tagokat olyan módon kell választania, hogy a mezőgazdasági kamarákról szóló 1920. évi XVIII. t.-c. 4. §-ában megjelölt mind az öt érdekcsoport csoport legalább egy-egy taggal legyen képviselve. Ehhez képest a hat tag közül egy tagot az első kuriaiba tartozó gazdasági alkalmazottak sorából, továbbá egy-egy tagot pedig a második, harmadik és negyedik kuriaiba tartozó, vagyis 10 kat. holdon aluli 10-30 kat. holdas és 30-100 kat. holdas kisbirtokosok, haszonélvezők, haszonbérletők sorából kell választani, végül egy tagot az ötödik kuriaiba tartozó olyan birtokosok, haszonbérletők, vagy haszonélvezők sorából kell választani, akiknek birtoka, haszonélvezete, vagy haszonbérlete 100 kat. holdnál nagyobb, de 1000 kat. holdat nem halad meg (középbirtokosok csoportja); ezenkívül a hatodik tagot az ötödik kuriaiba tartozó olyan birtokosok, haszonélvezők, haszonbérletők sorából kell választani, akiknek birtoka, haszonélvezete, vagy haszonbérlete 1000 kat. holdat meghalad (nagybirtokosok csoportja). Az utóbbi két tagot, vagyis a közép- és nagybirtok felsőházi hivatalos képviselői lehetőséggel az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által jelölt, összesen hat országos kamarai tag közül kell választani.

Az Országos Mezőgazdasági Kamarának a felsőházi tagok választásánál ezenfelül arra is figyelemmel kell lennie, hogy a felsőházban lehetőleg mindegyik mezőgazdasági kamarának legyen egy-egy képviselője.

Mint látjuk, ez a kormányrendelet távolról sem elégíti ki az OMGE részéről támasztott azt a méltányos kívánságot, hogy az ország legnagyobb és legrégebbi agrárszervezete, amely már történelmi hagyományainál fogva is helyet kellene hogy foglaljon a nemzeti tradíciókat pólni hivatott felső kamarában — képviseletet nyerjen. Amidőn azonban a kormányrendelet még az OMGE részére biztosított szerény jelölési jogot is csak „lehetőleg” figyelembe veendőnek mondja, akkor tulajdonképpen ezzel semmit sem adott, hiszen teljesen az Országos Mezőgazdasági Kamarától függ, vajjon az OMGE-nak egyébként is a kamarai tagokra korlátozott jelölési jogát figyelembe veszi-e. Teljesen hasonló módon biztosít a Kereskedelmi és Iparkamarák hat kiküldöttje sorából a két gyáripari képviselő kijelölésére nézve a rendelet a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének jelölési jogot. A rendelet 2. és 3. §-ai Kereskedelmi és Iparkamarák, valamint az Ügyvédi Kamarák felsőházi képviselőinek megválasztására nézve rendelkeznek, a 4. § pedig kimondja, hogy minden választás alkalmával a legközelebbi választásig terjedő hatálya mindig ugyanannyi póttagot is kell választani, mint amennyi felsőházi tag választandó, ezek a póttagok azonban külön jegyzékben tüntetendők fel.

Az egyidejűleg kihirdetett 10,183. M. E. sz. kormányrendelet az örökös főrendiházi tagsági joggal felruházott főnemesi családok részére a választási jogosultság igazolása céljából szükséges okiratok és másolatok sürgős kiállításáról intézkedik. Ugyanis december hó 15-ig kell a M. Kir. Közigazgatási Bíróság elnökéhez beadni a jogosultság igazolására vonatkozó okmányokat s csakis azok vehetnek részt az első választáson, akik jogosultságuk igazolása alapján névjegyzékbe vétettek. Hogy ez a kellő időpontra megtörténhessek, minden anyakönyvi és telekkönyvi hivatal, adóhivatal és egyéb hatóság kötelezettséget, hogy az e célra szükséges okiratokat soronkívül és a legelsőben állítsák ki.

Ásványolaj-szabadraktárak.

A pénzügyminiszter 148,888. számú rendeletében szabályozza az ásványolaj szabadraktárak és mezőgazdasági célokra használt motorok hajtására szolgáló adómentes ásványolaj-

termékek tartására jogosított raktárak engedélyezését. Mint ismeretes, a pénzügyminiszter a mezőgazdasági célokra, motorhajtásra szükséges ásványolajtermékeket mentesítette a kincstári haszonrészesedés alól, minthogy a motorhajtó nyersolajat és benzint terhelő kilogrammonként 1400 K.-s adó nagyon megdrágította a mezőgazdasági termelési költségeit. A most kibocsátott rendelet részletesen szabályozza, kik és milyen feltételek mellett kaphatnak jogot ásványolaj-szabadraktár felállítására és fenntartására. Részletesen szabályozza a rendelet az ilyen szabadraktárak pénzügyi ellenőrzését és kezelési szabályait.

A rendelet 10-15. §-ai arannyal közösen intézkednek, minő raktárak jogosíthatók fel mezőgazdasági célra használt motorok hajtására szolgáló adómentes ásványolajtermékek (nehéz benzin, petróleum, gázolaj, fűtőolaj és nyersolaj) tartására. Részletesen megállapítja a raktárak kezelési és ellenőrzési szabályait, valamint azt is, hogy az adómentes mezőgazdasági célra szolgáló ásványolajtermékeknek az engedéllyel bíró egyes motortulajdonosok részére való kiszolgáltatása minő feltételek mellett történjék.

Decembéri buzakamat-egyenérték.

A Pénzügyintézi Központ az 1923. évi XLII. t.-c. 1. §-a alapján közzhírte, hogy a buza-zalaglevélekben folyósított, buzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részletei illetésénél és a buza-zalaglevélek kamatszelvevényei beváltásánál f. évi december havára átszámítási kulcs gyanánt 1 q buza egyenértékét 368,300 K.-val kell számítani.

Házbérbevételek beadása.

A 154,163. számú pénzügyminiszteri körrendelet értelmében minden házbirtokos köteles november hó végéig háza nyers bérjévedelméről, illetőleg bérbeadás hiányában háza haszonértékéről bevallást adni. A községekben lévő és legfeljebb három lakórészből álló családi házakról, ha azokból semmi sincs bérbeadva, nem kell bevallást adni.

A pénzügyminiszter az adómérsékletekről, valamint a helyhatóságok háztartásának hatékonyabb ellenőrzéséről a volt nemzetgyűlés elé terjesztett törvényjavaslatában ennek a kedvezménynek az adózók érdekében való kiterjesztését hozta javaslatba. A nemzetgyűlés feloszlása miatt azonban e javaslatokat már csak az új országgyűlés tárgyalhatja le. Abból a célból, hogy az adózók ezt a tervezett könnyítést már az 1927. évre szóló bevallásokra nézve is igénybevehessék, a pénzügyminiszter a törvényjavaslat célzatának megfelelően a házadórol szóló hivataltos összeállítás 19. §-ában nyert felhatalmazás alapján felmenti a házbirtokosokat házuk haszonértékének bevallása alól azokra a kis- és nagyközségekben lévő épületekre nézve, amelyekből semmi sincs bérbeadva, amelyek haszonértéke már a folyó évben megállapított s amelyekben a lakrészek száma a f. év folyamán a múlt évhez képest nem változott. A bevallás alól való mentesség csak olyan épületekre vonatkozik, amelyekre nézve a felsorolt három feltétel együttesen megvan. Bármelyik feltételnek a hiánya kizárja a kedvezmény igénybevételét. Így különösen az a házbirtokos, aki épületének bármely részét a f. évben bérbeadta, vagy akinek idei házadója bérjévedelmét alapján állapították meg, köteles bevallást adni meg abban az esetben is, ha a lakrészek számában változás nem volt. Ha az épületnek bármely része bérbe van adva, akkor nem csupán a bérbeadott részből, hanem az egész épületről, tehát a bérbe adott részből is bevallást kell adni. Az új épületekről, amelyek a folyó évben még nem voltak megadva, vagy amelyek ideiglenesen adómentesek, ugyancsak bevallást kell adni még akkor is, ha semmi sincs belőlük bérbeadva.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Ebben a rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők; hirdetési, lapreklamációs, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Csüvestengeri, cukorrépa és árpaszalma etetésére lovakkal. 25. kérdés. Muraközi igazolvaink naponta 3 kg. csüvestengerit (zuzott), cukorrépat és árpaszalmát kapnak etetésre. Mult héten kólikában két lovunk pusztult el és utána nézve a dolognak, megállapítottuk, hogy az árpaszalmánk rozsdás, miért

MÉSZNITROGÉN

17-19% garantált nitrogéntartalommal
a nélkülözhetetlen
MÜTRÁGYA

Az összes művelési ágaknál, különösen kalászosoknál, kapásoknál és szőlőnél a legjobban kifizetődik

Gyártja: „Nitrogén” Mütrágya és Vegyipar R.-T.

Budapest, V., József-tér 1. szám.
Telefon: 106-19, 151-79 Sürgönycím: Nitrogén Gyár: Dicsősémmárton

Szállít legelőnyösebben a Káliszindikátus eredeti árjegyzése szerint 40-42%-os kálisót, továbbá Thomassalakat, trágyameszet és az összes bevált mütrágyafajtákat

Ingyenes mütrágyázási tanácsadóhely!
Saját gyártmányu prima karbid és marónátron (szappanfőzéshez) ugyanott kapható

is kérjük szives értesítésüket, hogy nem-e ennek a rováására irhatjuk a két ló elpusztulását?

D. uradalom.

Felelet a 25. sz. kérdésre. Habár a rozsdagombák ártalmas hatásáról az állati szervezetre vannak irdalmi följegyzések, megbetegítő hatásukhoz mégis kétség fér, mert nem csekély számú etetési kísérletek során, amikor sokszorosan több rozsdagombát etettek meg az állatokkal, mint amennyit azok természetes viszonyok között egyáltalán fölvehetnek, a rozsdá- és az üszöggombák teljesen ártalmatlannak bizonyultak. Nem valószínű ezek szerint, hogy a lovak kólikája az árpaszalma rozsdás voltával áll oki kapcsolatban. Amennyiben a kólika nem bélsárpangásból eredt, úgy még leginkább a cukorrépanak káros hatásával kellene számolni és a megbetegedések ilyen eredete különösen akkor volna nagyon valószínű, ha a betegek életében hasmenés, elhullások után pedig súlyos bélhurut, vagy bélglyuladás volt észlelhető, ha ellenben a kólika netalan bélsárpangás (a belek szembetűnő megtelődése, besűrűsödött tartalommal) folytán állott elő, akkor azt a zuzott csöves tengeri és a szalma etetése okozhatta. Minthogy napi 3-10 kg. cukorrépa föletetése után ismételtén észlelték súlyos, sőt halálos kólikát bélglyuladás következtében, célszerű volna a cukorrépa etetését beszüntetni és a csöves tengerinek és szalmának ilyenkor könnyen dugulást okozó hatását középsóknak háromnaponként megismételt adásával (ivóvizben) ellensúlyozni. M. J. Dr.

VEGYESEK.

Nemzetközi baromfikiállítás.

A Magyar Baromfitenyésztők Országos Egyesülete november hó 19-21-én rendezte az Országos Tenyész-állatvásártelepen harmadik nemzetközi baromfikiállítását. A kiállítás anyaga azt mutatja, hogy a magyar baromfitenyésztés hatalmasan fejlődik. A javulás és fejlődés ma már olyan arányokat mutat, hogy a baromfitenyésztők felfogása szerint a magyar baromfitenyésztés elérte a háboru előtti idők színvonalát és az országnak rövid időn belül nagy és számottevő jövedelme lesz a baromfitenyésztésből.

A kiállítás 19-én délelőtt nyílt meg. A megnyitáson megjelent a földművelésügyi miniszter képviseletében Mayer Károly dr. államtitkár, továbbá Teleki Józsefné grófnő, az egyesület elnöknője, Lóczy Károly h. államtitkár, Békessy Jenő gazd. főfelügyelő, Meskó Pál, a Hangya ügyv. igazgatója, az OMGE képviseletében Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár stb. A megnyitáson először Jandaurek Vince m. kir. gazd. főtanácsos, a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének ügyv. igazgatója üdvözölte Teleki Józsefné grófnét, az egyesület elnöknőjét. Majd Teleki Józsefné grófné felkérte a földművelésügyi miniszter képviseletében megjelent Mayer Károly dr. földművelésügyi államtitkár a kiállítás megnyitására, aki hosszabb beszéd keretében méltatta a baromfitenyésztés fontosságát. Kiemelve a baromfikiállítás jelentőségét, rámutatott a baromfitenyésztés nagyarányú fejlődésére, amit legjobban bizonyít az, hogy amíg a múlt évben a baromfikiállítás értéke alig érte el a 60 milliót, addig a folyó évnek első felében már tuhaladtuk ezt az értéket. A nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után Mayer Károly dr. államtitkár a megjelent előkelőségekkel Jandaurek Vince ügyv. igazgató és Winkler János főtitkár vezetése mellett megtekintette a kiállítást.

A kiállítás rendezésének érdeme Teleki Józsefné grófnét, a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének elnöknőjét, továbbá Jandaurek Vince gazdasági főtanácsos egyesületi igazgatót és Winkler János m. kir. gazd. tanácsos, főtitkárt dicséri. A bírálat nehéz munkáját Békessy Jenő gazdasági főtanácsos, gazd. főfelügyelő aratott vezetésével 27 tagú bizottság végezte.

A hivatalos jelentés szerint 215 kiállító összesen 2030 drb. állattal vett részt a szépen sikerült kiállításon. A bemutatott anyag szakszerű ismertetését lapunk egyik legközelebbi számában fogjuk közölni.

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota.

F. hó 20-án adta ki a földművelésügyi minisztérium a vármegyei gazdasági felügyelőségek és a gazdasági tudósítók jelentései alapján szerkesztett helyzetjelentését. A jelentés szerint a hosszantartó enyhe időjárás igen kedvező volt egy a késői termények betakarítására, mint az őszi mezei munkák nagy részének bevezésére. Így a tengeri szárvágást, répa-, burgonyaszedést és hordást legtöbb helyen majdnem teljesen befejezték. Ezidőszert az őszi és tavaszi előkészítő szántáson kívül nagyjából trágyahordással tergetéssel és magtári munkákkal foglalkoznak a gazdák. Az őszi gabonavetések az enyhe időjárás és elég bő csapadék hatása alatt jól keltek és szépen fejlődtek, a korai vetések szépen bokrosodtak, későbbiek is napról-napra erősödnek. Helyenkint a gazdák a vetési bagolyt is a futrinka kisebb-nagyobb kártétele miatt panaszkodnak. A takarmánykészlet elegendő, csak minőségileg gyenge. A kedvező, enyhe őszi időjárás folytán a jóság még most is kijárhat a legelőre, ahol megfelelő táplálékra talál. Az állatok egészségi állapota általában kielégítő. Járványos betegségek csak szórványosan fordulnak elő s azok is többnyire enyhe lefolyásúak. A szőlészeti és borászati felügyelőségek jelentései szerint, a szüretet már mindentűt befejezték. A terméseredmény vidékenkint és a szőlők fekvése szerint igen változó, kat. holdankint 2-9 hektoliter, országos átlagban pedig 2-3 hektoliter között mozog és minőségileg általában elég jónak mondható. Az őszi munkálatok folyamatban vannak. A must cukortartalma a klosterneburgi mustmérő szerint, 16-24 fok között változik.

A Nógrád-Hontvármegyei Gazdasági Egyesület.

Mailáth J. Géza gróf elnökelete alatt november hó 12-én tartotta XI. igazgatóválasztmányi ülését. Először Veszprém vármegye aispánjának a gazdasági cselédek felmondási, szolgálatból kilépési és beszegődési idejének megállapítására vonatkozó vármegyei szabályrendelet módosítása tárgyára vonatkozó átiratot tárgyalták. Veszprém vármegye által hozott javaslathoz, hogy a gazdasági cselédek felmondási idejét (a juhászokat kivéve) az év január 29-31. napjain szolgálatból kilépésük és egyben beszegődésük idejét az év április havának 1. napjában állapítsák meg - Farkas Géza, Hanzély Gyula, Herman Károly dr. és Jeszenszky Sándor br. igazgatóválasztmányi tagok felszólalása után -, a választmány nem járult hozzá, amennyiben az új határidőben való költözködés a tavaszi munkák végzését zavarná. Legmegfelelőnek a január elsejei költözködést tartják, de ha esetleg egyöntetű költözködési határidő megállapításáról esnek szó, hozzájárulnak a november elsei költözködéshez. Hanzély Gyula indítványára elhatározta a választmány, hogy felkéri a vármegyét, hogy adjon ki egy szabályrendeletet, amely szerint a községi jegyzők augusztus 1., november 1. közti időben tartanak nyilván a helyet kereső cselédeket, továbbá azt, hogy hol és kinél vannak helyek, ezzel a cselédeknek a helykeresés, viszont a gazdáknak a cselédek szerzése meg volna könnyebbítve. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlésére kiküldettek: alsóöbri Farkas Géza nagybérlő, Huszár László ny. miniszteri tanácsos, földbirtokos, Krúdy Ferenc ny. főispán, földbirtokos, Mailáth Géza gróf ny. főispán, földbirtokos és Sztranyavszky Sándor dr. belügyi államtitkár, földbirtokos. Titkár bemutatva az OMGE felhívását, amely a traktortulajdonosoknak egy szervezetre való tömörítését célozza és felkérte a gazdákat, hogy ezt a nagyjelentőségű mozgalmat támogassák, elhatározták, hogy a felhívást az egyesület hivatalos lapjában is közölni fogják.

A veszprémi katonaság gazdasági tanfolyamának megnyitása.

A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület a földművelésügyi minisztérium anyagi támogatásával 6 hónapig tartó gazdasági tanfolyamot rendez a Veszprémben állomásozó katonaság részére. Ezen a tanfolyamon a tényleges katonai szolgálatban álló gazdáljakat akarja az egyesület az okszerű gazdálkodásra kiképezni s a szervezeteti eszme megvalósítására kitanítani. A tanfolyam ünnepélyes megnyitása november hó 18-án ment végbe. Az egyesület küldöttségét a kaszárnyában Kozdelka László százados vezetésével a zászlóalj egész tisztikara fogadta; a város képviselőiben Bici Károly tanácsnok és Csomai Imre városgazda jelentek meg, a kir. gazdasági felügyelőséget Vuchetich György képviselte. A tanfolyam előadói részéről Kajdacsy Endre kir. gazdasági tanácsos és Havas Jakab kir. állategészségügyi főfelügyelő jelentek meg. A tanfolyamra 40 hallgató van vezényelve, akik diszbe öltözve fogadták a küldöttséget. Kajdacsy Endre egyesületi ügyvezető igazgató megnyitó beszédében ismertetette a tanfolyam célját, amelynek rendeltetése lesz okszerűen gazdálkodó földműveseket nevelni s az előadók igyekezni fognak, hogy ne csak jó gazdákat neveljenek a katonahallgatókból, hanem azoknak lelküket is műveljék, erkölcsüket is nemesítsék. Nagy sulyt fognak helyezni az előadók a szervezeteti eszme ismertetésére. Kozdelka László százados az egész tisztikar nevében örömet fejezte ki, hogy a vármegyeigazdasági egyesület ilyen hasznos és hazafias tevékenységet fog kifejteni a kaszárnya falai között. Végül a hallgatók sorából Gál József törzsőrmester köszöntö meg a gazdasági egyesületnek fáradozását.

Német juhtenyészanyag szállítása Oroszországba.

Oroszország már a múlt évben vásárolt Brandenburg tartományban 40 darab tenyészjuhok, amit az idén nagyobb bevásárlás követett. Az orosz kormány megbízásából egy bizottság most összesen Brandenburg tartományban 557 darab kost és 318 darab anyajuhok, a szász tartományban 400 kost, Pomerániában pedig 300 darab kost vásárolt. Az oroszok a vásárlásnál elsősorban a gyapjuterelés szempontjait veszik figyelembe (megelégzenek A/B gyapjuval), de azért néznek a megfelelő külső testalakulásra is. (Oroszországban a gyapjuár viszonylag sokkal magasabb, mint a juhús ára.) Állítólag még további vásárlások is vannak tervbe véve. Az orosz bizottság főleg 9-10 hónapos kosbarányokat vásárolt és csak kisebb számban egyéves kosokat, törzskosokat és fiatal anyajuhokat. Az oroszok által fizetett darabonkénti átlagos árak a következők voltak: kosbarányokért 220 márka (37 millió K.), 1 éves kosokért 300 márka (5 millió K.), anyajuhokért 100 márka (17 millió K.), idősebb törzskosokért 500-800 márka (75-135 millió K.). A 45 vagonból álló szállítmány a közel multban már el is ment, német juhászok kíséretében. A német tenyészjuhok nagyrészt a kaukázusi Don-vidékre vitték és csak egy kis részét Szibériába. A bevásárló oroszok közlése szerint Oroszország juhtenyésztése még messze el van maradva a háboru előtti állapottól, az ország gyapjusükségletét fedezni nem tudja, úgy, hogy jelentős mennyiségű gyapjút kell behozni. Ezért az orosz kormány a juhtenyésztés fejlesztésére most igen sokat áldoz, több évre tekintélyes összegeket irányított elő arra a célra, hogy külföldről tenyészanyagot hozzon be. Az orosz kormány a legközelebbi 10-12 év folyamán 12,000 darab merinó kost és 625,000 darab anyát akar külföldről behozni. Ez a bevásárlás a múlt évben Észak-Amerikában és Angliában már nagy arányokban megindult; 1,000,000 márka körüli összegért vásároltak összesen 2749 darab kost és anyát az Észak-Amerikai Egyesült Államokban, valamint Angliában is vettek már merinó juhokat, bár onnét csak jóval kevesebbet. Az orosz parlamenti juhajtákat merinó kosok használatával akarják javítani, de a merinó tenyészetek maradványait is ki akarják építeni. Ez meglehetősen

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T. csepeli gyárában készült pánacélacél kormánylemezes egyetemes acélekéket, boronákat, sima és rögtörő hengereket, Agrar-Drill vetőgépeket, kapáló- és töltőgetőket, szecská- és répavágókat, morzsolókat, magasznyomású hátipermetezőket, szőlők, gyümölcsfák és répa permetezésére, továbbá legjobb gyártmányú húzóos vagy magánjárós gőz-, benzín- és szivógázlokomobillal párosított cséplőgarnitúrákat gyűrűkenesű, vagy kívánatra golyóscsapágyas dobbal. A legjobb kivitelben ajánlt a Weiss Manfred Acél- és Fémművel R.-T. mezőgazdasági gépeinek előadási központja: AGRARGLOBUS MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.-T. Budapest, VI., Vilmos császár-út 3. szám. Távirati cím: AGROBUS BUDAPEST. Telefon: Lipót 984-18. Elsőrendű minőség! Olcsó árak! Kérjen ajánlatot!

Ne vegyen szalmát, olcsóbb és jobb az alomtőzeget! HASZNÁLJON Mentse meg a trágyalében levő nitrogént! almozásra alomtőzeget tisztán vagy szalmával fedve a trágyalé felszívásához tőzegkorpát. Légszáraz állapotban szállítja: Gróf Zichy Béla Fonyód-Feketehezsényi Tőzegüzem, Budapest, V., Sas-utca 25. Telefon: Teréz 52-80, 30-as mellékállomás

nehéz feladat lesz, mert a háboru előtti merinó- anyagból csak 2-5% maradt meg. A tenyésztés javítása érdekében állítólag állami szakemberek osztályozzák a nyájakat és irányítják azok fejlődését.

Élő növények gyűjtése, kezelése és csomagolása. (U. S. Dept. Circular 323.) A Washingtonban 1924. évi szeptember hóban megjelent kiadvány részletes utasításokat ad azon eljárásokra, amelyeket élő növénynek, vagy növényi részeknek csomagolásánál és kezelésénél követni kell, hogy azok a hosszabb szállítást baj nélkül kibírják. Ez eljárások az amerikai földművelésügyi kormány növénymeghonosító szervének tapasztalataiból szűrődtek le és kiterjednek a teljes élő növények, magvak, szemek (rügyek), dugványok, gumók és gyökerek kezelésére és csomagolására. A követendő eljárásokat szép fényképfelvételek is bemutatják. S. J.

Helyreigazítás. Lapunk f. hó 18-ikán megjelent számának „Tallózás a pénzügyi compashó” című cikkében elnézés folytan egy téves szöveg közöltetett. A cikk harmadik pontjánál, ahol a külföldi és belföldi oltóanyag árának összehasonlításáról van szó a helyes szöveg a következő: „Bécsben, Prágában, Berlinben a sertés 2000-3000 koronával, vagyis 11-15%-kal drágább, amit tekintetbe véve, a számszerűleg egyenlő árakat is olcsóbbnak kell tekintenünk a hazai áraknál”.

Arleszállítás. A Hungária Szérumművek Részvénytársaság, Budapest, VI., Szondy-utca 76. A gazdaságosság e tekintetben kifejezett kívánságának megfelelően oltóanyagainak és szérumainak árát folyó évi november hó 25-étől kezdődő érvénnyel leszállította! Uj árjegyzékét az érdeklődőknek készséggel megküldi! (Telefon: 147-97. Sürgőnyeim: Hungária-szérum.)

Lótakarókra kérjen ajánlatot a 44 év óta legmegbízhatóbbnak elismert Fischer J. R.-T. szak- és ponyvagyártól. Budapest, Nádor-u. 31/33.

Csövestengerit, burgonyát értékesít, nyers és szárított répaszeletet, korpát, konkolyt, olajpogácsát beszeres Páriser Gyula, Budapest, V. kerület, Honvéd-utca 33. sz. Telefon: T. 968-24.

NYILTTÉR.

(A rovatban foglalkoztató nem vállal felelősséget a szerkesztésért.)

FOLYÉKONY MELASSE
Kölesdijmentes tartálykocsiiban,
szárított répaszelet, korpa, olajpogácsa, szénsavas méz és egyéb takarmányfélék előnyös ár és feltételek mellett kapható
ERŐTAKARMÁNYGÁR RÉSZEVTÁRSASÁG
1445 BUDAPEST, V., MÉRLEG-UTCA II.
Telefon: 51-32 Sürgőnyeim: MELASSE Budapest

Már megjelent a Köztelek Zsebnaptár 1927. évrő 33-ik évfolyam
Szerkesztik: **Szilassy Zoltán és Buday Barna** az OMGE igazgatói
Ára ajánlott bérmentes küldéssel 50.000 korona
Megrendelésnél kérjük az összeget előre beküldeni a "PÁTRIA" r.-t. könyvsztyálynak, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

A LABORATORIUM VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE R.-T.
a legrégibb és legnagyobb oltóanyagtermelő magyar intézet a gondosan mérlegelt gazdasági körülmények, valamint a összegyűjtött statisztikai adatok feldolgozásával megajított számítások alapján és a gazdaságosság érdekében figyelembevételével az oltóanyagok és szérumok árát 1926. évi november hó 25-től kezdődőleg leszállította!
1584

Bérlevél
44. sz. ára darabonként... 500 K = 0.04 Pengő
Elbocsájtó bizonyítvány
47. sz. ára darabonként... 500 K = 0.04 Pengő
Szegődségi főkönyv
48. sz. a bérlevél rovataival:
25 cseléd részére 45.000 K = 3.60 Pengő
50 cseléd részére 70.000 K = 5.60 Pengő
100 cseléd részére 100.000 K = 8.00 Pengő
150 cseléd részére 130.000 K = 10.40 Pengő
200 cseléd részére 175.000 K = 14.00 Pengő
Minden egyéb gazdasági nyomtatványból állandóan nagy készlet.
Arjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk
"PÁTRIA" Irod. Váll. és Nyomdai Részvénytársaság nyomtatványosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi vállalata
OFB. engedély 8092/1923. szám
Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. emelet
BERTALAN JÁNOS és MÉREY ERNŐ vezetésével
Vállal kizárólagos megbízásokat birtokok eladására, haszonbérbeadására, vételére és haszonbérbevételére.
Csak előzetes helyszíni szemle után tesszük részletes, szakaszott ajánlatot.
Kérjük a venni és bérelni szándékozókat, hogy igényeiket részletesen közöljék, hogy azok figyelembevételével tehessük meg ajánlatunkat.
Megvételre keresünk Dunántulon 12 milliárdtal közepes talajjal birtokot, mely munkával rendbehozható. Kastély nem szükséges. Pest közelében 3 1/2-4 milliárd vételárért, jó urilakkal. Haszonbérbe keresünk: 200 holdat, felosztott gazdaság állapotúanyának elhelyezésére, legelővel. Budapest közelében. Lakóház nem szükséges.
Válaszbélyeg.

Legújabb szakkönyvek!!!

Hell: Élőlények, állat- és terményörökösítés kézikönyve	Kor.
Zaitsch: Napszerű takarmányozási útmutató	62.500
Schmid József: A szarvasmarha és bivaly tenyésztése	75.000
Molisch: Növényföldtan, mint a kertészet elmélete	125.000
Magyarország hivatalos helynévnyelve (nagy térképpel)	130.000
Nadler H.: Cserkészés és létes Nagy-magyarországon. Könyv	350.000
Gyárfás: Műtrágyázás gyakorlati útmutatója	250.000
Ihrig Károly: Szövetkezési ismeretek	40.000
Wellmann O.: A szarvasmarhák birálat és törzskönyvelése	62.500
Hérics-Tóth Jenő dr.: A gyümölcsök és fűszerek konzerválásának kézikönyve az ipar és háztartás részére	50.000
Németh Zoltán: Építők zsebkönyve	125.000
Horn János: Edényben nevelt gyümölcsfák termesztése	62.500
Czapáry: Magyar gyümölcs tömegtermesztése	22.500
Winkler János: Lúd és kacsa tenyésztése	37.500
Béke L.: A burgonya termesztése és nevelése	50.000
Utmutató a vetőmagok előzetes csávázásához	45.000
Juhos: Üzemtervezés és a mezőg. jövedelem kiszámítása	19.000
Bognár: A mezőgazdasági könyvtári gyakorlati kézikönyve	35.000
Hécs Nándor: A vadász. 2. kötet kiadás	125.000
Guoth: A pata és csillók ápolása és betegségei	140.000
Magyarország állattenyésztés. Szerk.: Konkoly Thege S. dr.	100.250
I. kötet: Wellmann O. dr.: Szarvasmarhatenyésztés	75.000
II. kötet: Dörmann R. dr.: Lótenyésztés	75.000
III. kötet: Dornér Béla: Sertésenyésztés	75.000
IV. kötet: Kovácsy Béla: Juhitenyésztés	75.000
Czapáry Bertalan: Virágtenyésztés	100.000
Bakoss: Gazdasági baromfi-tenyésztés	150.000
Schrecker János: Az állatállomány kezelés. 2. kiadás	80.000
Magyar János: Az állatállományi kerti páncsítópótló növényei	22.500
Éltető József: Sajt- és vajgyártás	50.000
Pettenkoffer S.: A bor, annak készítése és kezelése	105.000
Dornér: Sertésenyésztés és hizlalás. 2. kiadás	225.000
Gyárfás József: Sikeres gazdálkodás szarvaságban	180.000
Reichenbach Béla: A munka eredményének fokozása	35.000
Mibány: Az automobil szerkezete, kezelése és vezetése	90.000
Gratz Ottó: A tej és tejtermékek	287.500

Árak postaköltségek nélkül értendők!
"Patria" r.-t. könyvsztyálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

KERESKEDELEM, TŐZSDE.
Rovatvezető: Rege Károly dr.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezeti Gabonasztyálynak jelentése.) 1926. nov. 23. Nov. 22-én a kész-áru piac némileg megjavult irányzat tekintetében, a forgalom azonban még mindig minimális. Az árak általában tartottak maradtak, csupán a rozs drágult 2500 koronával. A takarmány piacon egyedül tengeriben volt forgalom. A határidős-árak forgalma élénkebb volt. Itt az árak némileg javultak. Árak budapesti paritásában, kg.-kint a következők: Buza, kész-árulizlet, 76 kg.-os, tiszavidéki 3950-4000, felsőtiszai 3925-3975, pestvidéki és fejmegyei 3875-3925, egyéb dunántuli 3850-3900 K. 78 kg.-os tiszavidéki 4050-4075, felsőtiszai 4025-4050, pestvidéki és fejmegyei 3975-4000, egyéb dunántuli 3950-3975, rozs, pestvidéki 3050-3075, rozs egyéb 3025-3050, takarmányárpa, I. r. 2600-2700, II. r. 2500-2600, sörárpa, felvidéki 3300-3700, egyéb 3200-3400, zab, I. r. 2350-2400, II. r. 2275-2325, 6-tengeri 2650-2700, új-tengeri 1950-2000, köles 1900-2000, repce 5650-5700, korpa 1675-1700 K. Határidősárak: magyar buza novemberre 4000, márciusra 4240-4250, májusra 4240-4250, magyar rozs, márciusra 3345-3500 K.

Liszt- és őrleménypiac. Nov. 22. Lisztárak. Budapesti 0-gg 7250, 0-g 7250, 1-es 7100, 2-es 6850, 3-as 6750, 4-es 6450, 5-os 5950, 6-os 5000, 7-es 3350, 8-as 2400; vidéki 0-gg 6300-6400, 0-g 6100-6200, 1-es -, 2-es 5900-6000, 3-as -, 4-es 5400-5500, 5-ös 5000-5100, 6-os 4100-4200, 7-es -, 8-as 1900-2000, rozsliszt budapesti 0-ás 7150, 1-es 4850, vidéki 0-ás 5400-5600, 1-es 3700-3900.

Budapesti takarmánypiac. (A székesfehérvári vásárgazdaság hivatalos jelentése.) 1926. nov. 23. Réti széná, I. r. 6 110,000-115,000, II. r. 6 70,000-100,000, III. r. csomagos-ára 45,000-65,000, muharszéná 80,000-130,000, lucerna-széná 100,000-160,000, zabosbúkkönyvszéná 85,000-110,000, tengeri, szemes 190,000 takarmányrépa 42,000 zab, szemes 235,000, alomszalma 45,000-70,000, zsupszalma 85,000-125,000, zsupszalma 1 kéve 5000 K.

Vetőmagvak. A vetőmagpiac változott. Külföldi terménytőzsdék. Wien, nov. 22. (Termény-tőzsdéjáról.) Nagyobb változás ma nem állott be. Buzában kedvetlen hangulat uralkodott s az árak nem változtak. Rozs szilárd megítélésnek örvendett s áruhány is uralkodott, azonban a vevők tartózkodtak a vételtől. Ugyancsak változatlan maradt a tengeri is. A hivatalos jegyzések megtartották szombati nivójukat. (1 osztrák schilling = 10,077 K.) - Pozsony, nov. 22. (Terménytőzsde.) A piacon vontatott forgalom mellett az árak olcsóbbodtak. A látogatottság élénk volt. Jegyzések 100 kg.-kint egyéb megjelölés hiján feladólomáról: 78-79 kg.-os felvidéki buza 224-228, 77 kg.-os 220-222, 76 kg.-os 218-220, 75 1/2 kg.-os 214, alsótiszavidéki buza 196-197, jugoszláv buza 195-196, jugoszláv és magyar 76 kg.-os buza 192-193, felvidéki rozs 188-192, válogatott árpa 180-180, takarmányárpa 112-118, felvidéki zab ab Pozsony 142-145, prompt tengeri 109-104, szobi paritásában 98-99, dec.-jan. 97-98, szárított tengeri határlomáról 108-109, natur vörös lóhere 1700-1800, burgonya 61-63, Wollmann-burgonya 45-48 cK. A többi cikk ára változatlan. (1 cseh korona = 2118 K.) - Ujvidék, nov. 22. (Terménytőzsde.) Az irányzat nyugodt. Jegyzések 100 kg.-kint, egyéb megjelölés hiján prompt feladólomáról: buza, bácskai 75-76 kg.-os 3 vagon 285, tengeri, bácskai apr.-máj. 2 vagon 152.50, bánáti, régi termés 2 vagon 172.50, liszt bácskai 0g 1 vagon 455, kettős-fogású 1 vagon 455 dinár. (1 dinár = 1262 korona.) - Chicago, november 22. (Terménytőzsde.) A buzi piacon a kedvező liverpooli hírek hatása alatt a megnyitást szilárd volt. További árjavulásokat idéztek elő a megnyitást len időjárás hírek és az argentinai tőzsdéről jelentett árjavulások. A bizományos cégek üzleti tevékenysége is kielégítő volt, ami szintén hozzájárult a kedvezőbb megítéléshez. A tengeri piacon a felhőzatal megsapannása és a kedvezőlen időjárásról érkező hírek szilárdítottak hatoltak, később azonban ellanyhult az irányzat, mert az időjárás egyes termőterületeken kedvezőre fordult. A zárlat alig tartott volt. - Zárlati árfolyamok: (Zárlatban a legutóbbi zárásfolyamok.) Buza decemberre 135 1/2 (133 1/2), májusra 135 1/2 (137 1/2), júliusra 132 1/2 (131 1/2). Tengeri decemberre 69 1/2 (70 1/2), májusra 78 1/2 (79 1/2), júliusra 82 1/2 (82 1/2). Zab decemberre 41 (41 1/2), májusra 45 1/2 (46 1/2), júliusra 45 1/2 (44 1/2). Rozs decemberre 92 1/4 (91 1/4), májusra 98 1/4 (98 1/4), júliusra 97 1/4 (96 1/4) cent per bushel. - Winnipeg, november 22. (Termény-tőzsde.) Zárlati árfolyamok: Buza decemberre 133 1/4, májusra 135 1/4, júliusra 135 1/4. Zab decemberre 57 1/2, májusra 57 1/2 cent per bushel. (1 dollár = 71275 K. 1 bushel buza = 27.2 kg.) - Triest, november 22. (Terménytőzsde.) Az alaphangulat ugyan szilárd, ez azonban kizárólag a líra újabb értékcsökkenésének tudható be. A piac egyébként teljesen üzlet-telen s csupán január-februári szállításra fordult elő egy-két kötés délamerikai buzában. Magyar áru iránt semmiféle érdeklődés nincs a piacon. Amerikai gabona cif Triest. Zárlati árfolyamok: Buza: 6szi, kemény II. 149.25-154.25, mixed durum II. 143.75-147.75, Manitoba I. 155-160, II. 152-157, III. 147.75-151.75 lira mázsánként. Magyar gabona triestzi vagonból elvámolatlanul. Zárlati árfolyamok: 75-76 kilós 145.75-149.75, rozs 115-119, zab 91.25-94.25, új tengeri 77-80 lira mázsánként. (1 lira = 2957 K.) - Liverpool, nov. 22. (Terménytőzsdéjáról.) Buza decemberre 11.3, márciusra 10.7 1/4, májusra 10.3 1/2 shilling. Az irányzat nyugodt. (1 angol font = 347,600 K.) - Buenos-Aires nov. 22. (Terménytőzsde.) Buza decemberre 11.95, februárra 11.85, tengeri decemberre 5.40, januárra 5.85, zab februárra 6.35, lenmag februárra 14.80.

Budapesti vágómarhavásár. 1926. november 22. Felhajtás 387 darab nagy vágómarha. A vásár lanyha irányzat mellett

RÉTI ZOLTÁN állatbizománnyos, Budapest, IX. ker., Sertésvásártér
Lerőlcím: Réti Zoltán, Budapest, IX., Sertésvásártér
Távírószám: Réti Budapest Sertésvásártér
Telefon: József 66-29, József 43-08
Lakástelefon: József 13-11
Foglalkozik: a ferencvárosi vásárokon sertés, szarvasmarha, borjú és juh bixományi elad-
ásával. Nizott és sovány sertések, zsír, szalonna és hus adás-vételének köz-
vetítésével. - Kívánatra vásári jelentéseimet díjmentesen küldöm és szakértői felvilágosítással szolgálok

folyt le, az árak az összes minőségeknél változatlanok maradtak. Eladatlannal visszamaradt 56 darab nagy vágómarha. Következő árakat jegyezték kg.-kint, élőszuliban: Bika, jobb minőségű 11,500—14,500, kivételesen 15,500, bika, silányabb minőségű 7000—11,000, tarka hizott ökor, jobb minőségű 12,000—15,000, kivételesen 16,000, középminőségű 8500—11,500, alárendelt minőségű 6000—8000, magyar tehén 6500—13,000, kivételesen 14,000, tarka tehén 6000—14,500, kivételesen 15,500, bivaly 5000, növendék 5000—11,000, kicsontozni való 3000—5500 K.

Budapesti szurómarhavásár. 1926. nov. 19. Felhajtás: 328 darab élő belföldi szopós borjú. A vásár irányzata lanya volt, az árak kg.-kint 1000 K.-val olcsóbbodtak. Jegyzett árak: Élő borjúk: Belföldi szopós: I. r. 19,000—20,000, kivételesen 20,500, II. r. 17,000—18,000 K. kg.-kint.

Budapesti juhvásár. 1926. nov. 22. Felhajtás: 283 darab juh, egymint 65 darab hizalt ürű és 218 darab kiverő és anyajuh. Jegyzett árak kg.-kint, élőszuliban: Hizalt ürű 8500, kiverő és anyajuh 4600—7000 K.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepek jelentése.) 1926. nov. 23. A ferencvárosi nyílt és zárt vásárra hétfőn 5486 darab sertést hajtottak fel, amelyből lanya irányzat mellett eladatlannal 2149 darab maradt vissza. Árak: a következők: prima urasági 18,000—18,500, kivételesen 19,000, prima szedett 17,000—17,500, közép 16,000—16,500, könnyű jobb 14,500—15,000, könnyű silányabb 14,000—14,500, öreg urasági 17,000—17,200, prima szedett 16,300—16,500, angol sonkamalac 16,000—19,000, szalonna nagyban 21,000—21,500, zsír 22,500—23,000, hús 20,500—21,500, hasított félsertés 21,000—22,000 K. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi hízalásra szerzéseket elfogad és olcsó előleget biztosít. Ismertetőfüzetét érdeklődőknek megküldi.

Soproni állatvásár. (A Soproni Állatvásárpénztár R. T. jelentése.) 1926. november 19. Összes felhajtás 234 marha, 531 sertés, belföldre eladva 120 marha, 290 sertés, export vasuton 66 marha, 153 sertés, export lábón 12 marha, 18 sertés, húsexport levágásra 1 marha, 1 sertés, eladatlannal maradt 35 marha, 69 sertés. Árak kg.-kint: Ia tarka ökor 11,000—12,500, IIa tarka ökor 10,000—11,000, bika 9,000—11,000, kolbásznak való 3500—6500, fejfőstehén 4—8 millió, növendékmarha 2—3 és fél millió, borjú 15,000—18,000—20,000, hizott sertés 16,000—20,000, stülős sertés 14,000—16,000, tenyészsertés 300,000—800,000, malac 80,000—150,000 korona. Irányzat élénk.

Gyapju. A gyapjupiac változatlan.

Nyersbőr. A nyersbőrpia változatlan.

Tej és tejtermékek. (Budapesti szűkeftővörös vásárgazdasági hivatalos árjegyzése.) Árak a budapesti piacon: Tej: teljes tej literje nov. 19-én 4500—5000, tejszínhalt literje 40,000—50,000, tejfel literje 20,000—26,000, centrif. vaj kg.-ja kicsinyben 60,000—70,000, nagyban 50,000—56,000, szedett vaj kg.-ja kicsinyben 44,000—60,000, tehénturó kg.-ja 12,000—16,000, juhturó kg.-ja 30,000—45,000, grói sajt kg.-ja kicsinyben 60,000—70,000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 35,000—50,000, nagyban 22,000—23,000, ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 55,000—80,000, nagyban 50,000—55,000 korona.

Tejpica. (Budapesti Központi Állatvásárpénztár R. T. jelentése.) A budapesti tejárúsió fiókokban a kannatej fogyasztói ára folyó hó 15-től kezdődőleg 5000 korona.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben. Csirke drb.-ja 15,000—45,000, tyúk drb.-ja 30,000—65,000, hizott ruca kg.-ja 22,000—26,000, hizott lud kg.-ja 24,000—26,000, sovány pulyka darabja 65,000—90,000, libamáj kg.-ja 40,000—100,000, ludzsir kg.-ja 32,000—55,000, tojás drb.-ja 1400—2400 K.

Budapesti halpica. Árak kg.-kint: Ponty kicsinyben Ia 28,000—35,000, nagyban 20,000—26,000, ponty IIa kicsinyben 20,000—28,000, nagyban 18,000—20,000 K.

Budapesti vadpica. Árak a budapesti piacon: nyul, borbén, drb.-ja 30,000—70,000, fácán drb.-ja 40,000—80,000, fogoly drb.-ja 12,000—30,000 K.

Zöldes és gyümölcs. Árak kg.-kint a budapesti piacon: Sárgarépa 1500—4000, petrezselyem 1500—4000, zeller 3000—8000, karalábé 1500—4000, vöröshagyma 1400—2000, fokhagyma 6000—16,000, cékla 2000—4000, fejeskáposzta 800—2000, kelkáposzta 1400—3000, vöröskáposzta 1800—5000, fejesaláta drb.-ja 800—4000, rózsaburgonya kicsinyben 1500—2200, nagyban 150,000—160,000 q.-kint, sárgaburgonya kicsinyben 1200—1600, fehérburgonya kicsinyben 1600—1500, retek 2000—4000, zöldpaprika 5000—16,000, tök 2000—3500, karfiol 4000—14,000, torna 8000—25,000, sóska 5000—10,000, spenót 8000—14,000, champignonbomba 60,000—100,000, alma 4000—24,000, birsalma 4000—16,000, körte 4000—25,000, szőlő 14,000—36,000, dió 12,000—25,000, gesztenye 8000—16,000 K.

Burgonyáarak. (A Burgonyatermelők Értékesítő Szövetkezete Budapest, V., Tükör-utca 5. heti jelentése. 1926. nov. 22.) Az elmúlt héten a burgonyapiac elég csendes volt, miután egy kereslet, mint a kínálat alábbhagyott. Ipari Woltmann-burgonyáért fizetünk Szabolcs és Szatmár vármegyei állomásokon 500—550 koronát, dunántúli állomásokon 500—600 koronát fekvés szerint. Étkészési Krüger-burgonyának az ára 600—650 korona, Ella-burgonyának 850—900, sárgahusu burgonyának 950—1000 korona és rózsaburgonyának 900—1000 korona. Valószínű, hogy ezek az árak továbbra is tartani fogják magukat.

Bor. A borpica változatlan.

Szesz- és szeszitalok. A szeszpiac változatlan.

Országos állatvásárok. (1926. nov. 25-től dec. 5-ig.) 25. Csütörtök. Bodrogkeresztúr, Bodvaszilás, Csököly, Dég, Egervár, Felsőseged, Kecskemét, Nagyecskány, Nyirábrány, Rohonc, Tiszalök, Vásárosmiske. 26. Péntek. Szentes. 27—28. Szombat—vasárnap. Apátfalva. 28. Vasárnap. Jászapati, Senyoháza, Szeged. 28—29. Vasárnap—hétfő. Kaloosa. 29. Hétfő. Bánokszentgyörgy, Diósjenő, Dunapentele, Hódervár, Karcag, Komárom, Kölese, Mezőkövesd, Sárvár, Sellye, Siklós, Szany, Tiszatartján. 29—30. Hétfő—kedd. Szirák. 30. Kedd. Abony, Baboosa, Belpálfalva, Dombóvár, Mihályi, Szombathely, Vámosderecske, Zalaegerszeg. 1. Szerda. Hajdunánás, Kővágyászlós, Nyírmada, Olaszliszka, Tapolca. 2. Csütörtök. Celdömök, Nagykálló, Ónod, Pacsa. 3. Péntek. Buj. 3—4. Péntek—szombat. Zirc. 4—5. Szombat—vasárnap. Csongrád, Földeák. 5. Vasárnap. Baja, Fülöpszállás, Kiskun-dorozsma, Monor, Turkevo.

Zürich, november 22. (Devizazárlat.) Budapest, 0'007262 1/2, Páris 18'60, London 2514'75, Newyork 513'62 1/2, Brüsszel 72'10, Milánó 21'80, Madrid 78'50, Amsterdam 207'30, Berlin 123'10, Bécs 73'12 1/2, Stockholm 135'40, Oszló 132'75, Kopenhága 138'12 1/2, Szófia 3'75, Prága 15'35 1/2, Varsó 57'50, Belgrád 9'15, Athén 6'40, Konstantinápoly 2'60, Bukarest 2'80, Helsinki 13'07 1/2, Buenos aires 210'50.

VIRÁGTENYÉSZTÉS
IRTA: CZAPÁRY HERTALAN KERT. IGAZGATÓ
318 oldal, 262 képpel. Ár 100.000 korona
"Patria" r.-t. Könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

"Magtermelő". Felsőreg. Szemestengerit Németországba szállítva Ausztriában transito-vám nem terheli. Németországban beviteli vám 100 kg.-kint 3 arany M. 20 pf.

B. B. Az OFB állandó gyakorlata és minden itéletben bennfoglaltatik, hogy a kérelmezők a tényleges birtokbirtoktól kezdve viselik a terheket, addig a tulajdonos köteles fizetni a vagyonváltásigföld után a kincstárnak a haszonbért.

Bergazdaság. A kérdést így megválaszolni nem lehet, mert nem tudni, hogy a szeszgyárvezetőnek milyen képeletése van, a kérdéstevőnél, aki részvénytársaság és így rá az 1910—1920. M. E. sz. rendelet intézkedései az irányadók, van-e alkalmazva, vagy milyen szeszgyárnál? G. J. dr.

Fejermegyei szeszgyár. Zsinórmértékül a következők szolgálhatnak. Diffuzus üzemből, évi 600 hl. szesz, ebből napi 4 hl. szesztermeléseket, egy hl., azaz 100 hl.-fok szesznek termelési költségeit 200,000—260,000 koronára becsülhetjük. A szőlő adat a szatmári alapja: Szeszgyárvezető 40,000 K.; napszámosok 35,000 K.; répa romlása az üzemvárad alatt 3500 K.; szén (35 q magyar szén) 150,000; kénolaj 3000 korona; habzásállapító olaj 10,000 korona; kénsav 9000 korona; apróbb kiadások, dezinficiáló szer, meszelés, kisebb reparatúrák stb. 10,000 korona. Ezen magasabb számadás tételei azáltal, hogy a szeszgyárvezető az üzemszűnet alatt egyéb munkát teljesít, nemkülönben a tüzelőszert, munkásszerményzet és egyéb tételekkel való gazdálkodás révén a szőlő esetében kb. 60,000 K. megtakarítás eszközölhető. A közölt tételek napi 7 hl. termelőkor 10—12%-kal apaszthatók, különösen akkor, ha a szeszgyári vállalkozó a pótkeretet is kitermeli. A forgalmi adót nem helyeztem számadásba, mert a határértékekbe beleesik. Hasonlóképpen nincsen a számadásba beállítva a szeszgyárban fekvő tőke és amortizáció. Ez utóbbi tételek az újabb felépített gyáraknál oly magasak is lehetnek, hogy azok a szeszüzem rehabilitálását veszélyeztetik.

F. I. dr. Kérdésére elsősorban megemlítjük, hogy a kecskét ma még nem tudják tőgazdaságokban tenyészteni. Tapasztalás szerint, ha ott meg is él, sőt jól fejlődik is, de nem ivik, amiért mesterséges termelésnek szidőszert nem tárgya. Harcsaivadék azonban kapható tőgazdaságokban, mert azzal a nagyobb ilyen telepeken rendszeresen foglalkoznak. Ezek közül az Ön lakóhelyéhez legközelebb esik a „Biharugrai tőgazdaság”, tessék ehhez fordulni (posta helyben). Ha halastava kicsiny — mondjuk pár holdas —, vagyis kevés ivadéka volna szüksége, a szállítást talán tiszai halászok útján is meg lehetne oldani. Néha ezek, kora tavasszal, nemcsak harcsa-, de kecskeivadékokat is zsákmányolnak s így kellő óvatossággal eljárva, aránylag legkönnyebben részesíthetnek Önt, az óhajtott halanyagban. L—f—

S. L. Pálpusztá. Februári újburgonyatermelés alatt nem az értendő, hogy a burgonyát február hó folyamán kell elültetni, hanem, hogy a burgonyát február hó folyamán lehet felszedni a földből. Az ilyen burgonya július havában ültetendő és télire a fagy ellen szalmás istállótrágyával jól betakarandó. Egyébként ez a termelési mód a „Köztelek” f. évi április hó 18-i, valamint május hó 16-i számában kimerítően leírtárgyaltott. Az előbbtől eltérő termelési mód a korai új burgonya termelése, amelynek a vetőgumót február havában 12—16° C hőmérsékletű világos, vagy félvilágos helyiségben (szoba, istálló stb.) elő kell csíráztatni s az ilyen módon rövid és vastag csírázó gumókat március hónapban — amikor az idő engedi — csírával együtt kell a szabadba kiültetni. Az ilyen burgonyából az időjárásnak

megfelelően május végére, vagy június elejére kaphatunk új burgonyát. Az előcsíráztatás alacsony ládákban vagy kosarakban történhetik, ezekben kerül ki a vetőgumó a szántóföldre és ezekből közvetlenül történik az ültetés, hogy a csírák le ne törjenek. Az ültetés történhetik akár kapa után, akár soroló után. A talaj az ősszel, vagy a télen éretli istállótrágyával trágyázandó, ennek hiányában tavasszal széktrágyázást kell adnunk. Csíráztatásra korai érésű fajták (korai róza, Erstling, Kakuk stb.) használhatók.

K. T. Gy.

CIPŐK és BAKANCSOK leszállított gyári árban

Férfi sárga strapabakancs, kipróhált laciós, egybenzáboti — K 125.000
Férfi sárga lehnébőrbakancs, egybenzáboti — K 155.000, 165.000
Férfi boxcipő, finom kézimunka, amerikai vagy francia forma — K 225.000
K 275.000
Férfi sárga strapacipő, amerikai forma — K 165.000
Férfi csizma, puha vagy kemény száru — K 325.000, K 350.000
Sárga vagy fekete halinaszirma magae bőrdzsejjel — K 350.000

KISS H.
Cipőnagykereskedő, Budapest, VII., Miksa-u. 13. (NEW-YORK PALOTÁK)

Hungária-drótfonatok
a legolcsóbbak és legtükéletesebbek!

Egyedüli gyártója: 331
HAIDEKKER SÁNDOR R. T.
szodrony-, szövet-, fonat-, kerítés-, vasbutor- és lánogyár
Budapest, VIII., Üllői-ut 48/5.
Fiók: Budán, II., Fő-utca 59.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A „Köztelek Gazdasági Könyvtár”-ban most jelent meg:

Az élelmiszer-, állat- és terményértékesítés kézikönyve

IRTA: HELL LAJOS
az „Alimentaria” Gyv. igazgatója

25 ábrával, 5 statisztikai táblával, 20 szórólap- és költvelő-mintával

Ára 62.500 korona.

„Patria” r.-t. Könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

Gyümölcsfák
téli kártevőinek elpusztítására permetezzeink mindjárt lombhullás után

DENDRINEL
s biztosítsuk az eredményt

SOTOR hernyóenyv
használatával

551 Kérjen ismertetőket:

Krausz-Moskovits
Egyesült Ipartelepek R. T.-től
Budapest VIII., Örömvölgy-utca 8.

Eladó birtok.

Felvidéken, vasúttól 10 km., közúgtól 2 km.-re fekszik, törvényhatósági mintú vezet a birtok. A birtok nagysága 3200 hold, melyből 900 hold erdő, 20—50 éves tölgyfákkal. Szántó 2100 hold, mindent termő, jóvályog-, agyagtalajjal, donány-, cukorrépa-termelésre is kiválóan alkalmas, róti kaszálójú elsőrendű. Igen szép 12 szobás modern kastélyal, villanyvilágítás, vízvezetékkel, szép mellékhelyiségek, nagy park és gyümölcsös. Nagy modern mezőgazdasági szeszgyár, malom, bőséges, szilárd gazdasági épületekkel, tisztálakással, telefon! O. F. B. által megalapított birtok, csálál okok miatt sürgősen eladó, esetleg kisebb birtok és Budapesti ház-sal elcserelehet. Érdeklődőknek felvilágosítást ad az uradalom egyedüli megbízója. Könyvi referenciák megkövesítését „Főúri birtok 1583” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbítja. — Ügynökök kizárva. 1583

GAZDASÁGI
szatmári és szatmári form

NYOMTATVÁNYOK

vállalatunk nyomtatványosztályában szerkeszthető be.

Árjegyzéket igyven küldünk! „Patria” r.-t., Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Bérbeadó Pest környékén, országtúlló kettő kilométer távolságra, 6 szobás, modern, újonnan renovált

URILAKÁS

4 külön gazdasági épülettel, 30 tehénre és 16 egyéb jószágra modern új istálló, vasbeton jásszó, tejhűtő- és takarmánkamara, 100 sertésre hizlalda, cselédházak, magtár, baromfiólak, 1200 □-öles gyümölcsös. Bármilyen gazdasági vagy ipari célra alkalmas. Érdeklődni lehet dr. Weisz Pálnál, Budapest, V., Bertini-ter 4., d. u. 2—3-ig.

ELADÁS

Gözekekötél 450 méter hosszú, 22 mm vastag, gyári új, két darab, alkalmi áron kapható Braun és Ürményi, Budapest, Országház-tér 10. 9218

Eladó Kitermelésre négy-holdnyi épület, szerkesztésnek és káronak való átkészítendő és körülbüli negyven darab gerendának való **Jegye Pírton**, a Ráscny-féle birtok mellett, Érdek-10dni lehet Horvát Mihály-nál Pírton, u. p. Hátsó. 9585

Marhamértég, százados, hordképességű, 1600 kg. hordképességű, alig használt, 4 millióért eladó. Albert Bala, Kispeszt, Üllői-ut 3. 9597

Alig használt, teljesen újonnan készült 45 HP Fiat Excelsior **motorkerékszeker** nyolcvan millió koronáért eladó. Hirtelen meg kell venni, kedvező feltételek. Bővebbet Mihó Kálmán intézőnél, Csabacsud. 9584

Vadászoknak!

Nadler Herbert

Cserkészeten és leszen Nagy-magyarországon

Vadászati elbeszélések 80 fényképfelvételrel

Disztesen be-kötve 20 pengő

"Patria" r.-t. könyv-osztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

A „Baromfitömő-készülék”-kel

egy perc alatt töm-het mindenféle tengeri-vel és a ful-ladás ki van zárva. 20 liter tömésnél 90 óra 140t nyer.

Kényelmes tömés! Nincs fel-fűtés, kizárólag és derék-fájás. Olcsó! Ha egy libát ment meg a fullástól, az ára megtérült. Kérjen árjegy-eket. Cím: **Mugler Sándor, Makó.** 1530

Építők zsebkönyve

248 oldal, sok ábra és táblázat
Írta: Németh Z.
Ára 5-40 pengő
"Patria" R.-T. könyv-osztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

VÉTEL

Használt traktorokat, traktorekéket, cseplő-gépeket előnyösen vásárol és cserél: **L. Lukács Vilmos** gépműgyáros, **Nyíregyháza.** 9849

500 hold körüli erdőt lehetőséggel sikk vidéken és Dunántúl megve-**telekre keresek.** Ajánlatot a kiadóhivatalhoz „Jóerdő 9478” jellegre kérem. 9478

Megvételre keresünk 3000 bálát, Pokoltanyai uradalom, u. p. Tápilgyörgye. 9506

Ocskavasát, ócskafémeket, selejtezett gépeket, motorokat állandóan vásárol „Tiszamenti” Vállalat, Szentcs. 9505

200-500 holdas birtokot keresek. Részletes leírást ármegjöl-léssel, vidék megjelöléssel „Kézpénzzel fizetek 9579” jel-**legén a kiadóba.** 9579

BÉRLET

Bérlet legprímabb három-**ezer holdas tizenhá-**lváro olcsó bérrel. Leírásért húszszor. Docleva, Pécs, Szé-**chenyi-tér nyolc.** 9537

100-200 magyar hold minden meg-**termő bérletre keresek város** és vasútállomáshoz közel azon-**nal vagy angusztnai útról.**
„Mindent megtermő 9597” jellegre kérek leve-**leket a kiadóba.** 9597

Bérbeadó 140 magyar hold szántó-**területet Fejér** megyében. Felvilágosítás ad **dr. Nagy, Budapest, Egyetem-**utca 1. II. emelet, délután. 9507

300-400 holdas bérle-**tes, kényelmes lakással, keresek tá-**vassal átvételre. Ajánlatokat **G. J. 9596” címre a kiadó-**hivatalba kérek. Ugyanőkők **kiszárva.** 9588

Zsákok, ponyvát

legmegbízhatóbban szállít 1838
Schlesinger és Társa R.-T. Zsák- és ponyvaköcsözés
Budapest, V., Peresz Mór-utca 2.

Tejet, vajat évi kötésre veszünk

Vitamin
Tejipari Vállalat
Budapest, VIII., Kálvária-utca 23. szám.
Telefon: József 23-40 1502

20-as gőzekegarnitúra

teljes felszereléssel, jökarban, hétéves **eladó.**
Cím „1558” szám alatt a kiadóhivatalban. 1558

Leltári áron árusítjuk:

raktárunkon lévő Hofherr és Schrantz-, Weiss Manfréd-gyártmányú ekéket, boronákat, lókapákat, repavágókat, kukoricamerzőket, darálókat, vala-**mint dunántúli típusú könnyű gazdasági szekereket.** Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete, Budapest, I., Királyi Várpalota, Alagsor. 1542

Neumayer-traktort,

Egy 40 HP 1580
amely 14 nap volt üzemben, van hozzá egy 4-es és egy 5-ös oke, **elcserélném** egy kisebb traktort. **Weber Albert** gépraktáros, Pápa.

Évi kötés mellett uradalmi tejet

átvesz legmagasabb napi áron **Sanus Tej-üzem R.-T.,** Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 13. Telefon: József 158-52 1500

ÖVÁS!

Tudomásunkra jutott, hogy az ország különböző részein ügy-**nökök** silányminőségű lámpacsavárokat kínálnak megvételre azáltal **a megtevésztéssel,** hogy azok általunk gyártott

Aladdin
lámpacsavarak

Ilyen csavarak nincsenek. Cégünk más lámpatartályra felszerel-**hető csavárokat** forgalomba nem hoz, hanem csak teljesen felszerelt **lámpát** gyárt s lámpacsavarjaink csak az Aladdin tartályon használhatók.
Kérünk mindenkit, hogy a közönség súlyos károsodásának megakadályozása és a tisztességtelenség üzemek megtorlása céljából, az **esetleg** jelentkező ügynököket igazoltatni és azok, valamint megbízo-**cégük** nevét magyarországi vezérképviseletünkkel:

az **Aladdin**
KERESKEDELMI R.-T.-al
(Budapest, IV., Molnár-utca 21. szám)
azonnal közölni sziveskedjék, hogy ellenük eljárást tevéssünk folyamathat.
ALADDIN INDUSTRIES LIMITED
London, S. E. 1., 118. Southwork Street

A tej és tejtermékek

a vaj, sajt, tejkonzervek stb. gyártása

Írta: **GRATZ OTTÓ**
(612 oldal, 187 képpel)
Ára 287.500 korona.

"Patria" r.-t. könyv-osztálya Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

A régi jó gazdaszvilágból

Írta: Korpoly Béla, Visszemléke-
zők a tudog akadémiai évek-
Ára: Pengő 6-40. "Patria" r.-t. Budapest, IX., Üllői-ut 25.

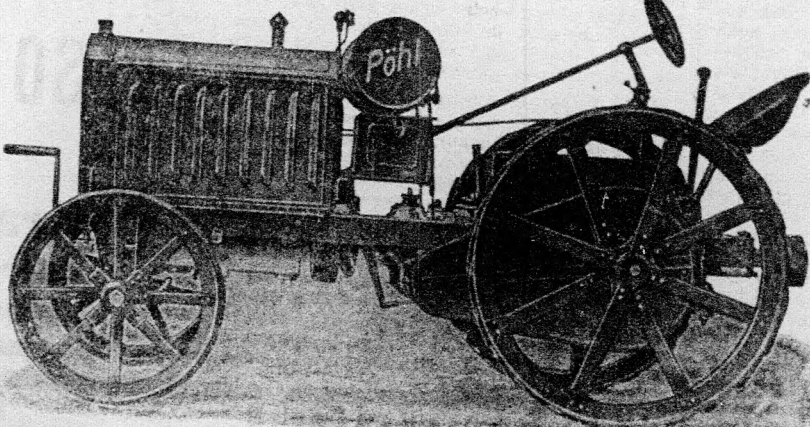
Kiűnő vadasztöltényeket

Gevelot-gyutacsos, haslechi füsttelküli löpörrel, mely az időjárással szemben érzéketlen, előgeso egyen-**letesen** fokozatos, savmentes, kiváló terítőképessé-**ségű,** szinte felülmúlhatatlan, átütőerővel, 12-es, 10-es, 8-as, 6-os vagy 4-es számú sörrettel töltve **Kal. 12-es** darabja K 2850, **Kal. 16-os** darabja **K 2660,** **Kal. 20-as** darabja **K 2565** és forgalmi adó **Kiváló** minőségű füstös löpörrel töltött töltényeket is gyártunk! **Szent István Tápzserművek R.-T.** vadértékesítő **osztálya,** Budapest, X., Maglódi-ut 17. sz. 1507

A 32 HP PÖHL-TRAKTOR

teljesítménye a legnagyobb, fogyasztása a legkisebb, mert nagy löerejével csupán 19 q önsúlyt kell vontatnia.

Élettartama a leg-hosszabb, mert:
fordulati száma 800,
a motor rugózva van,
olajozása teljesen automatikus.
A főtengely 3 csapággal bír,
kapcsolója fékkel van ellátva,
hűtése kiváló,
szerkezeti anyagok német gon-
dossággal vannak megválasztva.

A gép könnyen kezelhető, mert:
beálló barázdakerékkel bír,
automatikus a gyújtás szabá-
lyozás,
a gépi szerkezet külön alvázon **fekszik.**

A Pöhl-traktor a 30 HP kategóriájába tartozó gépek közül a legolcsóbb! Az Austin-traktor képviselője!

SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. szám.

KISHERDETESEK

Bejelentés... Hirdetés... 27-és forgalmi adó...

Díjtalan állasközvetítés!

Magyar Gazdasági Erdőirték Országos Egyesülete... Budapest, IX., Elővárosi út 23.

Kitüntetéssel

Magyarországi mezőgazdasági doktori, szőlész, borkész, 7 évi intenzív gazdaságokban szerzett gyakorlati intézői állást keres. Levelek: „Doktor 9514” alatt a kiadónálvala kéremek.

Gazdatiszt

bergyásági hentesi gyakorlati állást keres. Cim: Fejérmegyei 9498* jellegű a kiadónál.

Alkalmazást

keres 37 éves, műveltséggel rendelkező, 18 évi gyakorlati tapasztalattal egyenlő. Cim: Várhelyi István, Pusztapód. 9525

Földművesiskolát

végzett 45 éves, nő, kisfaludi, erélyes, r. k. Állást keres 1927. január 1-ére, 18 évi gyakorlati tapasztalattal keres. Levelek: „Doktor 9514” alatt a kiadónálvala kéremek.

Gazdatiszt

bergyásági hentesi gyakorlati állást keres. Cim: Fejérmegyei 9498* jellegű a kiadónál.

Alkalmazást

keres 37 éves, műveltséggel rendelkező, 18 évi gyakorlati tapasztalattal egyenlő. Cim: Várhelyi István, Pusztapód. 9525

Földművesiskolát

végzett 45 éves, nő, kisfaludi, erélyes, r. k. Állást keres 1927. január 1-ére, 18 évi gyakorlati tapasztalattal keres. Levelek: „Doktor 9514” alatt a kiadónálvala kéremek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

OKL. GAZDASZTEREK... Gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Intenzív

háttal végzett gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Akadémiát

bergyásági hentesi gyakorlati állást keres. Cim: Fejérmegyei 9498* jellegű a kiadónál.

Intéző

háttal végzett gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Intéző

háttal végzett gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Intéző

háttal végzett gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Intéző

háttal végzett gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Intéző

háttal végzett gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Egy

gyakorlati rendelkezés, 3 évig, 1926. január 1-én kezdődő, a kiadónálvala kéremek. Budapesti cím: Klein Aladár, Isabella utca 63. 9470

Két

helyi konyhakert és szőlő termesztéséhez alkalmatlan, kertészeti keresők Balatonvilágosra. Budapesti cím: Klein Aladár, Isabella utca 63. 9470

Január

1-ére vadászkeresőt, a kiadónálvala kéremek. Budapesti cím: Klein Aladár, Isabella utca 63. 9470

Bognár

keres 37 éves, műveltséggel rendelkező, 18 évi gyakorlati tapasztalattal egyenlő. Cim: Várhelyi István, Pusztapód. 9525

Hosszu

bergyásági hentesi gyakorlati állást keres. Cim: Fejérmegyei 9498* jellegű a kiadónál.

Béresgazdát

keres 37 éves, műveltséggel rendelkező, 18 évi gyakorlati tapasztalattal egyenlő. Cim: Várhelyi István, Pusztapód. 9525

Gazdasági

bergyásági hentesi gyakorlati állást keres. Cim: Fejérmegyei 9498* jellegű a kiadónál.

Intéző

háttal végzett gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

ALLÁST KERESŐK

OKL. GAZDASZTEREK... Gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Intéző

háttal végzett gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Intéző

háttal végzett gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Intéző

háttal végzett gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Intéző

háttal végzett gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Intéző

háttal végzett gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Intéző

háttal végzett gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Intéző

háttal végzett gazdasági tanácsvezető végzettségű, hosszabb ideig intenzív mezőgazdasági munkában részt vevő, lehetőleg földművelésügyi, lehelőleg földművelésügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági, állatorvosi, állattenyésztési és gépészként is tevékenykedő, pályázatokat elbírálni képes, Erősség: 9503

Megvételre... koraosk 20-30... 1926. január 1-én kezdődő, a kiadónálvala kéremek. Budapesti cím: Klein Aladár, Isabella utca 63. 9470

VEGYESEK

Műtrágyázási... szaktudással rendelkező, a kiadónálvala kéremek. Budapesti cím: Klein Aladár, Isabella utca 63. 9470

ELADÁS

Ekealkatrészeket... szaktudással rendelkező, a kiadónálvala kéremek. Budapesti cím: Klein Aladár, Isabella utca 63. 9470

ALLATOK

BAUER B. GYULA R.-T. ALLATBIZOMÁNYOS, Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. 9503

Napszámosjegyzék

heji beosztással, 34 x 21 cm. alakban, félvászon kötés, 200 lap, 10.000 korona + forgalmi adó, portó. Megrendelhető a "Patria" irad. vál. és nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Ősút utca 25. (Köztelek).

Gözeke

Clayton Shill-ora, a főkötői gazdaságban eladó, Megtökintéssel munkaközben, Posta és vasutállomás Szeghalom. Jászgölgölgyérség. 9535

ALLATOK

BAUER B. GYULA R.-T. ALLATBIZOMÁNYOS, Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. 9503

Napszámosjegyzék

heji beosztással, 34 x 21 cm. alakban, félvászon kötés, 200 lap, 10.000 korona + forgalmi adó, portó. Megrendelhető a "Patria" irad. vál. és nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Ősút utca 25. (Köztelek).

Gözeke

Clayton Shill-ora, a főkötői gazdaságban eladó, Megtökintéssel munkaközben, Posta és vasutállomás Szeghalom. Jászgölgölgyérség. 9535

ALLATOK

BAUER B. GYULA R.-T. ALLATBIZOMÁNYOS, Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. 9503

Napszámosjegyzék

heji beosztással, 34 x 21 cm. alakban, félvászon kötés, 200 lap, 10.000 korona + forgalmi adó, portó. Megrendelhető a "Patria" irad. vál. és nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Ősút utca 25. (Köztelek).

Gözeke

Clayton Shill-ora, a főkötői gazdaságban eladó, Megtökintéssel munkaközben, Posta és vasutállomás Szeghalom. Jászgölgölgyérség. 9535

ALLATOK

BAUER B. GYULA R.-T. ALLATBIZOMÁNYOS, Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. 9503

Napszámosjegyzék

heji beosztással, 34 x 21 cm. alakban, félvászon kötés, 200 lap, 10.000 korona + forgalmi adó, portó. Megrendelhető a "Patria" irad. vál. és nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Ősút utca 25. (Köztelek).

Gözeke

Clayton Shill-ora, a főkötői gazdaságban eladó, Megtökintéssel munkaközben, Posta és vasutállomás Szeghalom. Jászgölgölgyérség. 9535

ALLATOK

BAUER B. GYULA R.-T. ALLATBIZOMÁNYOS, Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. 9503

Napszámosjegyzék

heji beosztással, 34 x 21 cm. alakban, félvászon kötés, 200 lap, 10.000 korona + forgalmi adó, portó. Megrendelhető a "Patria" irad. vál. és nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Ősút utca 25. (Köztelek).

Gözeke

Clayton Shill-ora, a főkötői gazdaságban eladó, Megtökintéssel munkaközben, Posta és vasutállomás Szeghalom. Jászgölgölgyérség. 9535

ALLATOK

BAUER B. GYULA R.-T. ALLATBIZOMÁNYOS, Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. 9503

Napszámosjegyzék

heji beosztással, 34 x 21 cm. alakban, félvászon kötés, 200 lap, 10.000 korona + forgalmi adó, portó. Megrendelhető a "Patria" irad. vál. és nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Ősút utca 25. (Köztelek).

Gözeke

Clayton Shill-ora, a főkötői gazdaságban eladó, Megtökintéssel munkaközben, Posta és vasutállomás Szeghalom. Jászgölgölgyérség. 9535

ALLATOK

BAUER B. GYULA R.-T. ALLATBIZOMÁNYOS, Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. 9503

Napszámosjegyzék

heji beosztással, 34 x 21 cm. alakban, félvászon kötés, 200 lap, 10.000 korona + forgalmi adó, portó. Megrendelhető a "Patria" irad. vál. és nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Ősút utca 25. (Köztelek).

Gözeke

Clayton Shill-ora, a főkötői gazdaságban eladó, Megtökintéssel munkaközben, Posta és vasutállomás Szeghalom. Jászgölgölgyérség. 9535

ALLATOK

BAUER B. GYULA R.-T. ALLATBIZOMÁNYOS, Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. 9503

Napszámosjegyzék

heji beosztással, 34 x 21 cm. alakban, félvászon kötés, 200 lap, 10.000 korona + forgalmi adó, portó. Megrendelhető a "Patria" irad. vál. és nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Ősút utca 25. (Köztelek).

Gözeke

Clayton Shill-ora, a főkötői gazdaságban eladó, Megtökintéssel munkaközben, Posta és vasutállomás Szeghalom. Jászgölgölgyérség. 9535

ALLATOK

BAUER B. GYULA R.-T. ALLATBIZOMÁNYOS, Budapest, VIII., Bezerédy-utca 10. 9503

Napszámosjegyzék

heji beosztással, 34 x 21 cm. alakban, félvászon kötés, 200 lap, 10.000 korona + forgalmi adó, portó. Megrendelhető a "Patria" irad. vál. és nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Ősút utca 25. (Köztelek).

Gözeke

Clayton Shill-ora, a főkötői gazdaságban eladó, Megtökintéssel munkaközben, Posta és vasutállomás Szeghalom. Jászgölgölgyérség. 9535

AZ ÁLLAMI GÉPGYÁR GYÁRTMÁNYA:

„M. Á. V. A. G.” TRAKTOR

ÜZEMANYAG: PETRÓLEUM VAGY BENZIN
ERŐKIFEJTÉS: 28-32 LŐERŐ
TELJESÍTMÉNY: KÖZÉPKÖTÖTT TALAJON
9"-10" MÉLYEN 3-VASU EKÉVEL FELSZÁNT
ÓRÁNKINT EGY MAGYAR HOLDAT
FORDULATSZÁM: 800

**MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK
GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE**

BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 32.
ÁRAJANLATOKKAL ÉS FELVILÁGOSÍTÁSOKKAL
SZIVÉSEN SZOLGÁL

GŐZ-, BENZIN- ÉS SZIVÓGÁZ-
LOKOMOBILOK,
ACÉLKERETŰ, GOLYÓCSAPÁGYAS
CSÉPLŐGÉPEK,
GŐZ- ÉS SZIVÓGÁZ-
SZÁNTÓKÉSZLETEK
ÉS UTIMOZDONYOK stb.

Gőzekeberszántást

őzi és tavaszi szántást, gyep törést, szőlőtelepek
faiskolák, erdősírtések mély rigólirozását elvállalja

Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld

1385 Telefon: József 88-88 Sörgönycim: Wolfke Budapest

Uradalmi tejet

évi kötésre bankgarancia mellett minden mennyi-
ségben vásárol: Pannonia Tejkeres-
kedelmi R.-T., Budapest, VII., Garay-
utca 36. szám. 1562

Földbirtokosok:

Agrária Részvénytársaság, Budapest, Erzsébet-
körút 2. Erzsébet-
ban, koronákban,
folyóidó dollárokból,
amortizációkban,
és egyéb minőségben.
Kiterjedt birtokokat finanszírozzunk és egyes vidéki
pénzügyi intézetek nagykamatai kölcsönét olcsóbbra konver-
táljuk. Ügynököket jutalékban részesítünk! 1560

**200-300 holdas
birtokot keresünk**

Ajánlatokat kérjük ügyvédünkhöz: **Dr. Leitner Ernő,**
Budapest, IV., Régi posta-utca 5., beküldeni.

1581

MOZDONY

78 cm. nyomtávolságú, 50 lőerős, 3 csatlós
kitűnő állapotban **ELADÓ** vagy
bérbeadó. Munkában látható Lepsény állomáson.
Felvilágosítást ad: 1578
Csikvándi Béla, Balatonkenese (Veszprém megye)

ELADÓ

240 db 10 hónapos, herélt
koca és ártány
mangalicasüldő.
Páronkinti súly kb. 95 kg. Csurgay gazda-
ság, posta Örkénytábor, Pest m. 1565

HEGYIKRISTÁLY
TRAKTORBENZIN

Hegykristály
Petróleum, traktor-, gép-,
henger-, gáz- és autólajok,
motorbenzin, autóbenzin.
Legkiválóbb hazai gyártmányok.
ROTOROL védjegyű gépolaj.
BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-UT 95. SZÁM
Sörgönycim: BERGTELEFON, BUDAPEST
TELEFON: József 19-05 és József 19-93
MŰSZAKI TELEFON: József 43-18 1244

**Magyarország
állattenyésztése**

Kiadja az OMGE
Szerkesztő: Dr. Konkoly Thege S.
E mű szűke körű adatgyűjtés
alapján írásban és képből is-
merteti az egyes fajtákra nézve
jellegzetes vezető tulajdonsá-
gokat, melyek mint ajánlható
tenyésztéskorlátozó forrá-
sok jöhetnek figyelembe.
I. kötet. Wellmann Oszkár:
Szarvasmarhatenyésztés,
kötve — — — Pengő 6—
II. kötet. Dührmann Henrik:
Lótenyésztés, kötve
— — — Pengő 6—
III. kötet. Dörner Béla:
Sertésenyésztés, kötve
— — — Pengő 6—
IV. kötet. Kovács Béla:
Juh-
tenyésztés, kötve
— — — Pengő 6—
"Patria" r.-t. Könyvostálya
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Burgonya termesztését és nemesítését tárgyalja Beko László tanár könyve. Ára bérmentve
4 pengő. "Patria" R.-T. Könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

**A világhírű
LANZ
tejfőlözögépek**

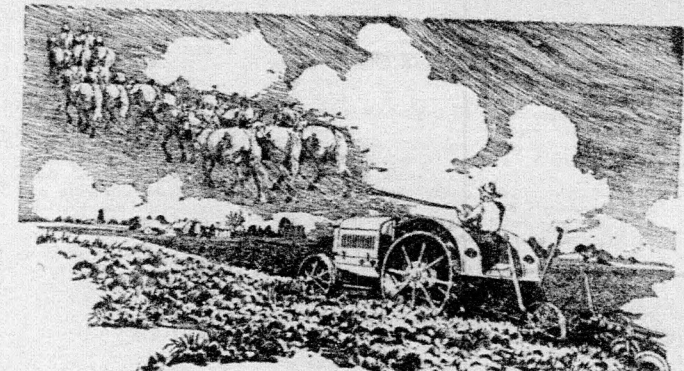
minden nagyságban raktárról szállíthatók.
Ajánlattal szolgál!

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52/B

Sörgönycim:
HANGÓ BUDAPEST

Miért a CORMICK a traktorok királya?

Mert:

20 HP	30 HP
felszánt egy óra alatt . 1 m. holdat	1.5 m. holdat
fogyaszt m. holdankint . 6.4 kg.	6.2 kg. petróleumot,
középkötött talajon 8" szántási mélység mellett.	
Kenőolaj-fogyasztása: 10 magyar holdra 2 kg.	
Élettartam: 8-12 év.	

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY
MC CORMICK, CHICAGO
VEZÉRKÉPVISELET

DÉNES B.
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.
LEVÉLCIM: BUDAPEST 56. FIOKBÉRLŐ
SÖRGÖNYCIM: „DÉBERT BUDAPEST”
TELEFON: LIPÓT 909-51 ÉS 909-89
ALAPITVA 1883

<p>AZ ÁLLAMI GÉPGYÁR GYÁRTMÁNYA: „M. Á. V. A. G.” TRAKTOR ÜZEMANYAG: PETRÓLEUM VAGY BENZIN ERŐKIFEJTÉS: 28-32 LŐERŐ TELJESÍTMÉNY: KÖZÉPKÖTÖTT TALAJON 9"-10" MÉLYEN 3-VASU EKÉVEL FELSZÁNT ÓRÁNKINT EGY MAGYAR HOLDAT FORDULATSZÁM: 800</p>	<p>MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 32. ÁRAJÁNLATOKKAL ÉS FELVILÁGOSÍTÁSOKKAL SZÍVESEN SZOLGÁL</p>	<p>GŐZ-, BENZIN- ÉS SZÍVÓGÁZ- LOKOMOBILOK, ACÉLKERETŰ, GOLYÓSCSAPÁGYAS CSÉPLŐGÉPEK, GŐZ- ÉS SZÍVÓGÁZ- SZÁNTÓKÉSZLETEK ÉS UTIMOZDONYOK stb.</p>
---	---	--

Gőzekebárszántást
 Őszi és tavaszi szántást, gyeptréást, szőlőtelepek
 faiskolák, erdősítések mély rigólirozását elvéggezi
Wolff Ernő, Budapest—Kelenföld
 1335 Telefon: József 55-56 Sörgőnyeim: Wolffeke Budapest

Uradalmi tejet
 évi kötésre bankgarancia mellett minden mennyi-
 ségben vásárol: **Pannonia Tejkeres-**
kedelmi R.-T., Budapest, VII., Garay-
utca 36. szám. 1562

Földbirtokosok!
Agrária Részvénytársaság, Budapest, Erzsébet-
 körút 2.
Olcsó kölcsönökkel sűrűn folyó díjakkal
becslés nélkül holdankint 5 millió koronában, koronákban,
 zárlós vagy kamatozó minőségben.
 Elterhelt birtokokat finanszírozzunk és egyes vidéki
 pénzintézetek nagyszámú kölcsönét olcsóbbra konver-
 táljuk. Ügyünköt futalékban részeseitünk! 1568

200-300 holdas
birtokot keresünk
 Ajánlatokat kérjük ügyvédünkhöz: **Dr. Leitner Ernő,**
Budapest, IV., Régi posta-utca 5., beklüdeni.
 1581

76 cm. nyomtávolsága, 50 lőerős, 3 esatlós
MOZDONY
 kitűnő állapotban **ELADÓ** vagy
 bérbeadó. Munkában látható Lepsény állomáson.
 Felvilágosítást ad: 1578
Csikvádi Béla, Balatonkenese (Veszprém megye)

ELADÓ 246 drb 10 hónapos, herélt
koca és ártány
mangalicasüldő.
 Páronkinti súly kb. 95 kg. **Csurgay gazda-**
ság, posta Örkénytábor, Pest m. 1565

HEGYIKRISTÁLY

TRAKTORBENZIN TRAKTOROLAJ
Hegyikristály
 Petróleum, traktor-, gép-,
 henger-, gáz- és autólajok,
 motorbenzin, autóbenzin.
 Legkiválóbb hazai gyártmányok.
ROTOROL védjegyű gépolaj.
BUDAPESTI ÁSVÁNYOLAJGYÁR R.-T.
 BUDAPEST, IX., SOROKSÁRI-UT 95. SZÁM
 Sörgőnyeim: BERGTELEFON, BUDAPEST
 TELEFON: József 19-05 és József 18-03
 MŰSZAKI TELEFON: József 43-18 1244

Magyarország
állattenyésztése
 Kiadja az OMGE
 Szerkesztő: Dr. Konkoly Thege S.

Burgonya termesztését és nevelését tárgyalja **Beko László** tanár könyve. Ára barmennyre
 4 pengő. "Patria" R.-T. Könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

A világhírű
LANZ
tejfőzőgépek
 minden nagyságban raktárról szállíthatók.
 Ajánlatot szolgál: 964
HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52/B

Miért a CORMICK a traktorok királya?

Mert:

20 HP	30 HP
felszánt egy óra alatt . 1 m. holdat	1.5 m. holdat
fogyaszt m. holdankint . 6.4 kg.	6.2 kg. petróleumot,
középkötött talajon 8" szántási mélység mellett.	
Kenőolaj-fogyasztása: 10 magyar holdra 2 kg.	
Élettartam: 8-12 év.	

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY
 MC CORMICK, CHICAGO
 VEZÉRKÉPVISELET
DÉNES B.
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCL-UT 98.
 LEVÉLCIM: BUDAPEST 56. FIOKBÉRLŐ
 SÖRGŐNYCIMI: „DÉBERT BUDAPEST”
 TELEFON: LIPÓT 909-51 ÉS 909-89
 ALAPITVA 1883